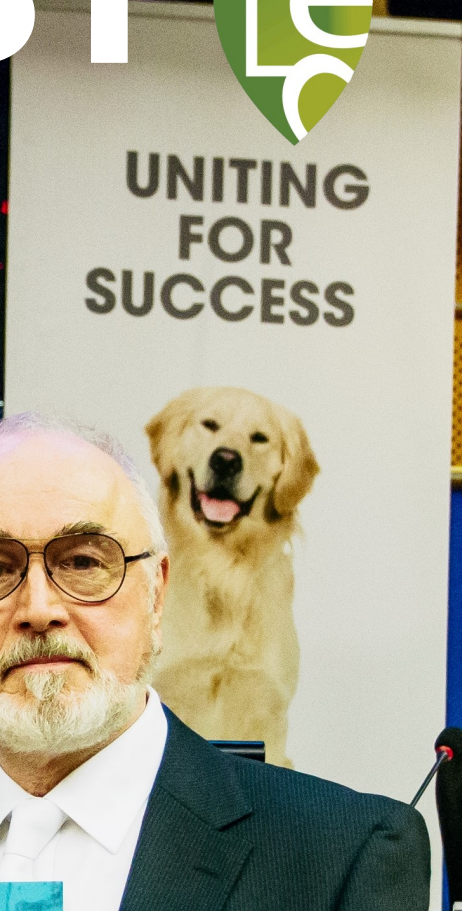

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 36/ VELJAČA 2018.

SADRŽAJ:

3 Uvodna riječ

4 Posebni odbor za glifosat

5 Ukidanje polugodišnjeg pomicanja sata u EU

6 Reforma sustava trgovine emisijama stakleničkih plinova (ETS)

8 Nova pravila na tržištu energije

10 Građani na udaru zbog plinskih bojlera, a rješenje postoji!

11 Zeleno svjetlo novim pravilima o gospodarenju otpadom i recikliranju

12 Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković o budućnosti Europe

14 Premijera dokumentarca o problemu pasa lualica u Bosni i Hercegovini

16 Globalna zabrana za ispitivanje kozmetike na životinjama

17 Novi zakon o zaštiti životinja - mikročipiranje i sterilizacija

20 Pet razloga protiv spajanja Bayera i Monsanto

22 Biomasa je zanemaren i nedovoljno iskorišten energent!

24 Sigurnija voda za piće za sve Europljane

26 Europski izbori 2019. nakon Brexita

30 Geoblokiranje

33 Europski laboratorij ideja u Bruxellesu

34 Vijesti iz Europskog parlamenta

Izdavač

Ured zastupnika u Europskom parlamentu
Davora Škrleca
Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
tel.: +385 1 233 85 67
ISSN 1849-6059

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec
Izvršna urednica: Tanja Poša

Uredništvo: Matea Klarić, Mislav Mihaljević,
Riki Pahlić, Uroš-Valentino Saraja, Nataša Vistrička

KONTAKTI UREDA

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Ured u Zagrebu:

Adresa: Ulica Klementa Crnčića 18, 10000 Zagreb
Tel.: +385 (0)1 233 8567
Fax.: +385 (0)1 230 6112
E-mail: office-MEP@davor-skrlec.eu

Ured u Splitu:

Adresa: Ljudevita Posavskog 14, 21000 Split
Mob.: +385 (0)99 384 6272
E-mail: office-SPLIT@davor-skrlec.eu

Ured u Osijeku:

E-mail: office-OSIJEK@davor-skrlec.eu

UVODNA RIJEČ

Drage čitateljice i čitatelji,

u novom broju Zelenog lista donosimo vam pregled najvažnijih tema s plenarne sjednice Europskog parlamenta u veljači i aktivnosti moga ureda. Na plenarnoj sjednici u Strasbourgu zastupnici raspravljali smo o potrebi ukidanja polugodišnjeg pomicanja sata predlaganjem izmjene Direktive 2000/84/EZ od 19. siječnja 2001. godine o ljetnom računanju vremena. Poslali smo snažan poziv Europskoj komisiji kako je došlo vrijeme da zaustavimo štetnu praksu pomicanja kazaljki na satu dvaput godišnje. Brojne studije, uključujući i studiju koju je dao izraditi Europski parlament u listopadu prošle godine, nisu uspjele dokazati nikakve pozitivne efekte promjene sata, no utvrdile su negativne efekte na ljudsko zdravlje, poljoprivredu i sigurnost u prometu. Prednosti takve prakse su tek marginalne dok su negativne posljedice za zdravlje mnogo ozbiljnije nego što smo smatrali do sada. U suradnji s Intergrupom za dobrobit i zaštitu životinja Europskog parlamenta i međunarodnom krovnom organizacijom Eurogroup for Animals, organizirao sam u Europskom parlamentu u Bruxellesu premijerno prikazivanje dokumentarca "Pasji život - sarajevske lutilice" o životu pojedinih pasa i njihovoj priči o opa-

snostima, borbi i opstanku na ulicama Sarajeva. Psi i mačke lutilice u gradovima nisu problem koji je nastao sam od sebe ili zbog nekakve, nazovimo to, greške prirode. Taj problem nastao je isključivo zbog neodgovornosti vlasnika jer je svaka napuštena životinja proizašla iz vlasničkog legla. Jedino rješenje su sterilizacija i kvalitetan sustav skloništa za pse i mačke koji isključivo rade na njihovom udomljavanju. Nije dovoljno imati snažan zakon koji štiti životinje na papiru, već je jako važno da se takav zakon zaista i provodi u praksi. Nažalost, još uvijek svjedočimo velikom broju nekažnjanih i neprijavljenih slučajeva napuštanja, zlostavljanja i ubijanja životinja. Država mora sustavno provoditi kažnjavanje, a da bi mogla to učiniti potrebno je provesti mikročipiranje i educirati građane da se kod kršenja prava životinja takvi slučajevi moraju prijavljivati nadležnim institucijama.

Vaš zastupnik u Europskom parlamentu,

Davor Škrlec

GLIFOSAT

Odbor će odgovoriti na brojna pitanja izazvana skandalom o glifosatu

Klub zastupnika Zelenih/ESS-a je pozdravio odluku Europskog parlamenta o uspostavi odbora za istraživanje nedostataka na koje je ukazao skandal s glifosatom. Europski parlament je glasovao 6. veljače o osnivanju specijalnog odbora za analizu i procjenu postupka autorizacije pesticida. Klub zastupnika Zelenih/ESS-a je pozvao na potrebu osnivanja specijalnog odbora već u prosincu.

Europska komisija je 24. veljače 2016. godine predložila obnovu dozvole za glifosat na maksimalno 15 godina. Dvije godine kasnije, EU licenca za glifosat obnovljena je na pet godina, dijelom zahvaljujući ogromnoj mobilizaciji civilnog društva, uključujući više od milijun potpisnika Europske građanske inicijative za zaustavljanje glifosata. Ovaj odbor će se pobrinuti dati odgovore na sva pitanja postavljena tijekom postupka autorizacije glifosata.

Pesticidi mogu imati ozbiljan utjecaj na kvalitetu hrane na našim tanjurima te na zdravlje okoliša koji nas okružuje. Iz tog razloga je izuzetno važno da process autorizacije bude prikladan za namjenu. Ukoliko želimo da javnost ima povjerenja u te odluke, one moraju biti potpuno transparentne te zasnovane na javnim znanstvenim nalazima, a ne na tajnim studijama financiranim od strane raznih industrija. Europske agencije zadužene za procjenu potencijalno opasnih tvari imaju ključnu

ulogu u zaštiti javnog zdravlja i okoliša. Moramo ya njih osigurati prikladnu opremu i sigurne financije kako bi pravilno mogli obavljati svoj posao te saznati jesu li kemijske tvari u mogućnosti dobiti nepotreban utjecaj na postupak procjene.“ Odbor će biti sastavljen od 30 članova te da će djelovati tijekom devet mjeseci. Konstituirajući sastanak očekuje se u ožujku, dok je Europski parlament odobrio osnivanje Odbora 8. veljače na sjednici.

ZIMSKO I LJETNO VRIJEME

Europski parlament pozvao Komisiju da razmotri ukidanje polugodišnjeg pomicanja sata u EU

Na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u Strasbourgu zastupnici su raspravljali o potrebi ukidanja polugodišnjeg pomicanja sata predlaganjem izmjene Direktive 2000/84/EZ od 19. siječnja 2001. godine o ljetnom računanju vremena.

Spomenuta Direktiva definira ljetno vrijeme kao razdoblje u godini tijekom kojeg se satovi pomiču za 60 minuta unaprijed u odnosu na ostatak godine, a takva praksa ujednačeno se provodi u svim državama članicama EU-a. Tijekom glasovanja zastupnici su uložnim amandmanima usvojili konačni tekst rezolucije kojom se poziva Komisiju da pristupi temeljitoj analizi Direktive i, ukoliko je potrebno, izradi prijedlog za njenu reviziju.

Zastupnik Davor Škrlec, kao član radne skupine sastavljene od pojedinih zastupnika iz svih osam političkih grupacija Europskog parlamenta iz različitih država članica, zalaže se za ukidanje polugodišnjeg pomicanja sata jer smatra kako je ta praksa zastarjela i ide na štetu građanima. Podsjetimo, tijekom listopada 2016. godine njegov ured proveo je istraživanje treba li takvu praksu zadržati ili prekinuti u Hrvatskoj, pri čemu se 85% ispitanika izjasnilo kako je potrebno ukinuti ljetno i zimsko računanje vremena navodeći štetne razloge poput zdravstvenih tegoba, problema u prometu i poteškoća pri izvršavanju svakodnevnih obaveza.

“Današnjom rezolucijom o ljetnom računanju vremena htjeli smo poslati snažan poziv Europ-

skoj komisiji kako je došlo vrijeme da zaustavimo štetnu praksu pomicanja kazaljki na satu dva puta godišnje. U svrhu bolje regulacije, potrebno je ukinuti ili mijenjati zakone koji nemaju željeni učinak ili su čak štetni za mnoge građane. Brojne studije, uključujući i studiju koju je dao izraditi Europski parlament u listopadu prošle godine, nisu uspjele dokazati nikakve pozitivne efekte promjene sata, no utvrdile su negativne efekte na ljudsko zdravlje, poljoprivredu i sigurnost u prometu. Prednosti takve prakse su tek marginalne dok su negativne posljedice za zdravlje mnogo ozbiljnije nego što smo smatrali do sada.” – rekao je Škrlec. Prema nedavnim istraživanjima devet europskih sveučilišta, promjena vremena uzrokuje zdravstvene probleme za oko 20% Europljana. To uključuje prvenstveno umor, pospanost i dezorijentaciju, probavne smetnje, migrene i depresiju, kao i srčani udar. Neprirodna promjena ritma spavanja također može djelovati kao pokretač genetski uvjetovanih bolesti poput pretilosti ili dijabetesa, a velike probleme proživljavaju i osobe s autizmom.

losti ili dijabetesa, a velike probleme proživljavaju i osobe s autizmom.

“Europska komisija zanemaruje istraživanje negativnih utjecaja i odbija djelovati, tvrdeći kako države članice moraju napraviti prvi korak. Države članice, pak, tvrde da je Komisija odgovorna, što dovodi do stalnog prebacivanja odgovornosti. Je li potrebno pokrenuti europsku građansku inicijativu da se sakupi milijun potpisa građana pa da se tek tada u Europskom parlamentu i Komisiji ovo pitanje počne razmatrati kao važno pitanje, a ne kao nevažno kako pojedini zastupnici ističu.” – poručio je za kraj zastupnik Škrlec europskoj povjerenici za promet, Violeti Bulc.

BORBA PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

Smanjenje emisija CO₂ i financiranje inovacija s niskom razinom emisija ugljika

Zastupnici su usvojili nacrt zakona o reformi sustava trgovine emisijama stakleničkih plinova (ETS) koji će pomoći EU-u da ispuni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova.

Nacrt zakona, koji je već neslužbeno dogovoren s Vijećem, ubrzao bi povlačenje dozvoljenih emisijskih jedinica dostupne na tržištu sustava trgovine emisijama stakleničkih plinova, koji pokriva oko 40% emisija stakleničkih plinova iz EU.

Zašto je potrebna reforma?

Dozvole za emisijske jedinice trenutno su iznimno jeftine, jer je potražnja za njima pala uslijed gospodarske krize dok je ponuda ostala stabilna. Suficit dozvola je u 2013. godini iznosio 2,1 milijardi, što je malo smanjeno u 2014. i onda još značajnije na 1,7 milijardi dozvola u 2015. te na 1,69 milijardi u 2016. Ta velika količina dozvola na tržištu po niskim cijenama ne potiče tvrtke na ulaganje u zelene tehnologije, što ide u potpunosti protiv cijele ideje da se pomoću sustava borimo protiv klimatskih promjena. Trenutna direktiva o ETS-u istječe 2020. godine. Cilj reforme je stvaranje i provođenje učinkovitog i stabilnog tržišta emisijama za razdoblje nakon 2020. s planovima za poboljšanje troškovno učinkovitih smanjenja emisija i ulaganja u niske emisije ugljika u skladu s obvezama iz Pariškog klimatskog sporazuma. Kako bi se podigle cijene, prijedlog uključuje brže postupno povlačenje količine dozvola za emisije, za 2,2 posto od 2021. u usporedbi s postojećim smanjenjem od 1,74 posto.

Dva nova fonda za ulaganja u prelazak na gospodarstvo s niskim emisijama ugljika

Za promicanje inovacija s niskom razinom emisija ugljika, zakon bi također uspostavio „fond za modernizaciju“ koji će pomoći osuvremenjivanju energetskog sektora u državama članicama EU s nižim prihodima i „inovacijskim fondom“ koji će pružati potporu inovacijama u području obnovljivih izvora usmjerenima na smanjenje emisija ugljika te projektima u području hvatanja i skladištenja ugljika.

Očuvanje industrije EU-a od rizika od istjecanja ugljika

Zakon također ima za cilj spriječiti „istjecanja ugljika“, tj. rizik da bi tvrtke mogle preseliti svoju proizvodnju izvan Europe zbog politička smanjenja emisija. Sektori s

najvišim rizikom dobit će svoje naknade za emisijske jedinice besplatno, dok će manje izloženi sektori dobiti 30%. Vijeće će morati službeno usvojiti tekst, prije nego što se tekst objavi u Službenom listu EU-a. Sustav EU-a za trgovanje emisijama postavlja ograničenje ukupne količine stakleničkih plinova koje mogu emitirati sektori obuhvaćeni sustavom. Unutar limita, tvrtke primaju ili kupuju emisijske kvote kojima mogu međusobno trgovati po potrebi. Komisija je objavila prijedlog 15. srpnja 2015. Reforma sustava trgovanja emisijama pomoći će EU-u da ispuni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za najmanje 40% do 2030., štiteći industriju EU od rizika od istjecanja ugljika te će pomoći promovirati inovacije i modernizaciju industrijskih i energetskih sektora EU-a od 2020.

SUSTAV EU ZA TRGOVANJE EMISIJAMA

Države članice moraju predvoditi tranziciju

Europski parlament je 6. veljače odobrio ishod trijaloga na temu revizije sustava EU za trgovanje emisijama, EU političkog alata za borbu protiv klimatskih promjena.

“Sustav trgovanja emisijama (ETS) je najjača nada za borbu protiv klimatskih promjena koju imamo, ali nam njena realizacija ne uspijeva. Dok se trošak CO2 ne odražava na štetu nastalu zbog klime, ETS nikada neće pokrenuti dovoljno brzu tranziciju koja je potrebna. Izmjene koje su odobrene na prošloj sjednici Europskog parlamenta su već pomogle u podizanju prošlogodišnjih cijena od nevjerojatnih 5 eura po toni, no to nas neće dovesti blizu ispunjavanju ciljeva dogovorenih Pariškim sporazumom. Države članice sada imaju dužnost izraditi nacionalne politike za povećanje cijena ugljika, npr. uvođenjem nacionalnih minimalnih cijena koje nadilaze

trenutačne cijene. Dok postojeća pravila postavljaju ograničenja na ambicije država članica, nove mjere nude čitavu lepezu mogućnosti. Zahvaljujući inzistiranju Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a, vlade država članica sada mogu zatvoriti postrojenja na ugljen bez prijenosa CO2 na druge sektore. Nadam se da će nacionalne vlade vidjeti potencijal u promoviranju energetske tranzicije te iskoristiti ovu priliku za ubravanje ritma promjena.”

Pozadina

Revizija neće uskladiti EU klimatsku politiku s Pariškim sporazumom, već će osigurati da sistem ne bude obveza za bu-

duće klimatske ciljeve u slučaju da se realno smanjenje emisija stakleničkih plinova dogodi prije nego li ETS sustav dosegne maksimum. To će se postići uključivanjem mehanizma koji bi poništio pretjerani višak izdvajanja (alokacije) iz rezerva za stabilnost tržišta.

Povećanje preostalih naknada na tržištu bi trebalo rezultirati skromnim povećanjem cijena ugljika (trenutačne cijene su preniske da bi potakle smanjenje stakleničkih plinova u elektroenergetskom sektoru ili industriji). Mehanizam rezerva za stabilnost tržišta će postati operativan sljedeće godine.

NOVA PRAVILA NA TRŽIŠTU ENERGIJE

Električna energija: Usporedite cijene, mijenjajte dobavljače, proizvodite

Novim pravilima o cijenama, korištenju samostalno proizvedene energije i energetskim monitorima, EU daje veća prava potrošačima.

Potrošači i lokalne zajednice imaju će mogućnost aktivnog sudjelovanja na tržištu električne energije – proizvoditi vlastitu električnu energiju, trošiti je, skladištiti ili prodavati na tržištu. Odbor za industriju, istraživanje i energiju Europskog parlamenta usvojio je uredbu 21. veljače 2018. Također će lakše moći mijenjati dobavljača, bez dodatnih troškova, osim u slučaju prekida ugovora na ograničeno vrijeme prije isteka. Kod takvih prekida ugovora dodatni troškovi trebaju biti ograničeni, a ugovori koji ih sadrže moraju zauzvat imati opipljive prednosti za potrošače.

Prije promjena dobavljača građani trebaju znati koja je tvrtka za njih najbolja. U nekim država-

ma članicama mogu se koristiti internetski alati za usporedbu cijena, a zastupnici žele da isto bude besplatno omogućeno svim građanima te da takvi alati zadovoljavaju minimalne standarde kvalitete. Također, prema postojećim pravilima korisnik ima pravo prekinuti novi ugovor unutar prvih 14 dana, ako je zaključen putem telefona ili interneta.

Brojni potrošači ne razumiju brojne detalje navedene na računima za struju pokazala je tržišna analiza Europske komisije. Prema novim pravilima ovo bi se trebalo poboljšati jer bi dobavljači bili obvezani predstaviti informacije o potrošnji i troškovima na svaki račun i na razumljiv način.

Potrošači će moći zatražiti pametni mjerač koji pokazuje potrošnju i troškove u realnom vremenu i koji se može čitati na daljinu. Moraju biti instalirani po fer uvjetima i unutar tri mjeseca od podnošenja zahtijeva. Države članice se ne obvezuju na financiranje instalacija ukoliko su troškovi veći od benefita.

Zemlje EU-a trebat će pripremiti akcijski plan za smanjenje broja kućanstava koja imaju problema s plaćanjem računa za energiju. Pravila su dio veće reforme energetskog tržišta i paketa zakona o čistoj energiji te su osmišljena kako bi osigurala sigurnost dostave, potaknula tržišno natjecanje i olakšala prijelaz na obnovljive izvore.

ZELENI PORUČJU

Unutarnje tržište električne energije mora biti u službi građana i klime

Odbor Europskog parlamenta za industriju, istraživanje i energiju usvojio je 21. veljače niz zakonodavnih izvješća o unutarnjem tržištu električne energije. Zeleni/ESS pozdravljaju stav Parlamenta o ograničavanju javne potpore za ugljen, koji je puno jači od stava Vijeća, ali dovodi u pitanje nedostatne mjere za borbu protiv energetske siromaštva.

"Unutarnje tržište električne energije mora prvenstveno odrediti prava potrošača i nastojati se boriti protiv klimatskih promjena. Za razliku od država članica, koje žele nastaviti subvencionirati ugljen nauštrb naših obveza u okviru klimatskih promjena i u velikoj suprotnosti s Pariškim sporazumom, Parlament želi strukturno reformirati tržište kako bi bilo fleksibilnije i prikladnije za veliku integraciju obnovljivih izvora energije. Sve danas usvojene mjere pomoći će u zaštiti projekata obnovljivih izvora energije koji su još uvijek žrtve tržišnih iskrivljenja koje favoriziraju fosilna i nuklearna goriva.

"Energetska unija treba biti u službi građana. Dobrodošlo je da se većina zastupnika u Europskom parlamentu slaže da bi svatko trebao imati mogućnost slobodno i bez odgode promijeniti svog distributera energije, uživati u transparentnosti naplate i praćenju mjerenja potrošnje, imati koristi od fer cijena i angažirati se u vlastitu potrošnju ili potrošnju lokalne energetske zajednice. Ova nova pravila, u kombinaciji s progresivnim postupnim ukidanjem regulirane cijene

koja se često zloupotrebljava u korist dobavljača, pomoći će ubrzati tranziciju na potpuno dekarboniziranu ekonomiju. Međutim, većina zastupnika u Europskom parlamentu i dalje ne uspijeva shvatiti punu razinu energetske siromaštva u Uniji. Previše ljudi si još uvijek ne može priuštiti grijanje svojih domova i žao nam je što nedostaju ambicioznije odredbe koje sprečavaju neposrednu isključenost onih koji imaju teškoća s plaćanjem računa."

Sljedeći koraci

Odbor je glasovao o preinačenju Uredbe o tržištu električne energije i Direktive o tržištu električne energije. Također se glasovalo o mandatu za ulazak u trijalog s Vijećem i Komisijom. Osim ako se mandat za ulazak u trijalog ne dovede u pitanje na sljedećoj plenarnoj sjednici u Strasbourgu (12.-15. ožujka), trijalozni mogu započeti.

UREDBA EUROPSKE KOMISIJE

Građani na udaru zbog plinskih bojlera, a rješenje postoji!

U Hrvatskoj trenutno postoji oko 75 000 korisnika klasičnih turbo plinskih bojlera, a glavni problemi ugradnje novih kondenzacijskih bojlera su visoki troškovi za sanaciju i prilagođavanje dimnjaka, osobito u višestambenim zgradama gdje u ovakvim slučajevima svi moraju prijeći na novi sustav.

Zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec nedavno je upozorio javnost na aktualni problem provođenja Uredbe Europske komisije (EU) 813/2013 o provedbi Direktive Europskog parlamenta i Vijeća kojom se zabranjuje ugradnja bilo kakvih drugih plinskih bojlera osim kondenzacijskih, što bi građane moglo skupo koštati. Za rješenje ovog problema, zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec nudi dvije preporuke za Vladu Republike Hrvatske i nadležna ministarstva:

“Vlada RH za početak mora argumentirano zatražiti od Europske komisije izuzeće ili produžetak za provedbu sporne Uredbe barem do 2025. godine, ako ćemo uzeti kao mjerilo programsko razdoblje do 2023. godine plus još dvije godine, što bi omogućilo da građani na najmanji troškovni način i dalje mogu koristiti svoje postojeće plinske uređaje. Drugo, kod reprogramiranja operativnog programa koje slijedi u ovoj godini, potrebno je u mjerama energetske učinkovitosti višestambenih objekata, jer upravo je u višestambenim zgradama prisutan problem vezan uz dimnjake i bojlere, ugraditi mjeru koja bi sadržavala zamjenu

sustava grijanja zajedničkom kotlovnicom na prirodni plin ili korištenjem električne energije, odnosno, toplinske crpke. Osim što je takav prijelaz energetske učinkovitiji, time bi se zadovoljili ciljevi iz Uredbe i Direktive, građani bi imali puno manji trošak zbog toga što se takva promjena može financirati iz fondova Europske unije. Uz to, predstavlja sigurnosno bolje rješenje zbog uklanjanja opasnosti trovanja ugljičnim monoksidom koja je trenutno prisutna kod takvih bojlera.” – objašnjava Škrlec.

Iako postoji mogućnost financiranja i sufinanciranja kroz mjere energetske učinkovitosti, zastupnik Škrlec napominje kako je već u tijeku natječaj za energetsku obnovu višestambenih zgrada te da postojeći projekti,

prema informacijama s terena, ne sadrže obnovu dimnjaka kojom bi se mogla zadovoljiti Uredba, a niti izgradnju zajedničke kotlovnice i zajedničkog sustava centralnog grijanja.

“Već sada postoje izvedena rješenja za to u Hrvatskoj. Građani u Rijeci koji su bili nezadovoljni visokim računima za grijanje, odlučili su se na vlastitu kotlovnicu i cijeli zahvat se pokazao isplativ u roku od tri godine, što znači da u Hrvatskoj postoje znanja za projektiranje i izvedbu takvih projekata te dokazi da su financijski isplativi.” – poručuje Škrlec. U narednim danima zastupnik Škrlec će o ovom problemu upozoriti Europsku komisiju u suradnji sa Stalnim predstavništvom Republike Hrvatske pri Europskoj uniji u Bruxellesu.

KRUŽNA EKONOMIJA: Zeleno svjetlo novim pravilima o gospodarenju otpadom i recikliranju

Paket o otpadu povećat će stopu recikliranja te tako pridonijeti stvaranju kružnog gospodarstva. Također će poboljšati način na koji se gospodari otpadom i potaknuti ponovnu upotrebu vrijednog materijala iz otpada.

Nakon odobrenja država članica 23. veljače na sastanku Vijeća, zastupnici Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta također su 20. veljače dali zeleno svjetlo obnovljenom paketu za otpad, uključujući četiri direktive o gospodarenju otpadom, odlaganju otpada, ambalaži i otpadnim vozilima, baterijama i električkom otpadu.

Nova pravila uspostavljaju pravno obvezujuće ciljeve za recikliranje otpada i smanjenje odlaganja otpada s fiksnim rokovima. Ti će ciljevi povećati udio reciklažnog komunalnog i ambalažnog otpada, s posebnim ciljevima za recikliranje materijala koji se koriste u pakiranju. Pravila uključuju i ciljeve za smanjenje količine komunalnog otpada koji se odlazi na licu mjesta.

Države članice su se složile sljedeće ciljeve za pripremu za ponovnu upotrebu i recikliranje komunalnog otpada:

Do 2025.	Do 2030.	Do 2035.
55%	60%	65%

Države članice morat će do 1. siječnja 2025. godine uspostaviti odvojeno prikupljanje tekstila i opasnog otpada iz kućanstava. Osim toga, moraju također osigurati odvojeno prikupljanje ili recikliranje biološkog otpada na mjestu nastajanja (npr. kod kućnog

kompostiranja) do 31. prosinca 2023. godine. To je dodatak odvojenom prikupljanju koje već postoji za papir i karton, staklo, metal i plastiku. Ovaj paket također uspostavlja minimalne zahtjeve za sve sustave proširene odgovornosti proizvođača. Proizvođači proizvoda pod tim programima moraju preuzeti odgovornost za upravljanje svim fazama otpada pri proizvodnji svojih proizvoda. Proizvođači će u tu svrhu morati platiti financijski doprinos. Osim toga, u EU zakonodavstvo je uvedena obaveza primjene shema proširene odgovornosti proizvođača za svu ambalažu. Odlaganje otpada onečišćava površinske i podzemne vode, tlo i zrak. Pravila, stoga, sadrže i posebne ciljeve za smanjenje odlagališta. Države članice će nastojati osigurati da se od 2030. godine na odlagalištu ne smije prihvaćati sav otpad prikladan za reciklažu ili druge uporabe, posebno kada je riječ o komunalnom otpadu. Jedina iznimka odnosi se na otpad za koji odlaganje može

osigurati najbolji ekološki ishod. Osim toga, države članice će osigurati da do 2035. godine količina odlaganja komunalnog otpada bude smanjena na 10%, ili manja od ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada. Sveukupno gledano, države članice smatraju da će primjena ovih ciljeva širom EU stvoriti priliku za EU industriju za investiranje u nove tehnologije i tehnologije recikliranja.

Ovo revidirano zakonodavstvo rješava pitanja okoliša s transnacionalnim implikacijama, uključujući učinke neprimjerenog gospodarenja otpadom na emisije stakleničkih plinova, onečišćenje zraka i stvaranje otpada, uključujući i otpad u moru. Ono također osigurava da se vrijedni materijal iz otpada učinkovito iskoriste, recikliraju te se tako njihova vrijednost ponovno vrati u europsko gospodarstvo i potpomogne kretnju ka kružnom gospodarstvu gdje se otpad postupno koristi kao resurs te se stvaraju nove ekonomske prilike.

HRVATSKA U EUROPSKOJ UNIJI

Rasprava s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Andrejem Plenkovićem o budućnosti Europe

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković raspravljao je u veljači s eurozastupnicima o budućnosti Europe na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u Strasbourgu.

Otvarajući raspravu, predsjednik Vlade Andrej Plenković je rekao: „Ove godine Hrvatska će obilježiti petu godinu članstva u Europskoj uniji. To je prigoda za prisjećanje na naš zahtjevan proces pristupanja, kao i za sjećanje na činjenicu da je Europska zajednica 15. siječnja 1992. međunarodno priznala Hrvatsku. Hrvatski narod taj dan, kao i dan pristupanja Europskoj uniji, i danas pamti s puno emocija.“

Osvrnuvši se na svoju viziju Europe, premijer je istaknuo: „Cilj je da naši sugrađani ne budu indiferentni prema Europi, a još manje da budu protiv nje. Građani trebaju osjetiti sve njezine prednosti, prigrliti je i aktivno sudjelovati u nastavku njezine izgradnje.“

Dodao je kako naš put u budućnost treba biti put prema naprijed, te kako je u izgradnji naše budućnosti važna jednakost – jednakost država, jednakost građana, jednakost prilika. Premijer je također naglasio kako države članice koje imaju različita otvorena bilateralna pitanja njihovom rješavanju trebaju pristupiti u dobroj vjeri i konstruktivno.

© European Union 2018 - Source : EP

Hrvatski premijer predstavio je kakvu Europsku uniju želi: Europsku uniju koja osigurava gospodarski rast i razvoj svojih članica, koja je globalno konkurentna, u kojoj raste zaposlenost, posebno mladih. Uniju koja potiče uravnotežen razvoj članica i regija, koja izgrađuje ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju. Uniju koja pruža sigurnost svojim građanima, štiti svoje vanjske granice, i sposobna je odgovoriti na sve sigurnosne ugroze. Uniju koja ulaže u obrazovanje, kulturu i stvaralaštvo, istraživanje i razvoj, koja se prilagođava suvremenim izazovima i digitalnoj ekonomiji. Uniju koja je financijski stabilna, održiva i koja je sposobna građane zaštititi od

mogućih financijskih kriza vodeći se pritom načelom solidarnosti.“

Proširenje EU-a

„Hrvatska je dokaz transformativne snage koju u sebi nosi perspektiva članstva u Europskoj uniji, ali i dokaz da je ona mirovni projekt koji snažno pridonosi pomirenju i izgradnji povjerenja. Upravo tu privlačnu snagu trebamo iskoristiti kako bismo svoje okruženje učinili boljim i otpornijim, a time i sebe jačim, sigurnijim i prosperitetnijim. Europska unija je i dalje zajednica kojoj se mnogi žele pridružiti. Obećanja kandidatima i potencijalnim kandidatima trebamo ispuniti, jednako kao što te drža-

ve trebaju ispuniti zadane uvjete i kriterije, te provesti potrebne reforme, uvijek uz vrednovanje individualnih postignuća", naglasio je Andrej Plenković.

„Samo čvrsto usidrena u europske vrijednosti Bosna i Hercegovina može jamčiti svojim građanima sigurnu i stabilnu budućnost" dodao je premijer.

Migracije

Govoreći o migraciji predsjednik Vlade Andrej Plenković naglasio je kako solidarnost treba ostati jedan od temelja našeg djelovanja: „u tom duhu Hrvatska, u kojoj je prije 25 godina svaki šesti stanovnik bio prognanik ili izbjeglica, provodi svoj dio odgovornosti za dogovorena premještanja i preseljenja."

„Sa svojim vrijednostima i slabostima, jednakosti i načinom živote te visoko konkurentnim socijalnim tržišnim gospodarstvom, Europa se treba ponovno afirmirati kao uzor koji će inspirirati ljude diljem svijeta u izgradnji bolje budućnosti. Na nama je da to učinimo!", zaključio je Andrej Plenković.

Pozdravljajući govor hrvatskog premijera, predsjednik Europskog parlamenta, Antonio Tajani, izjavio je: „U svom obraćanju premijer Plenković istaknuo je pozitivnu budućnost Europe u kojoj će Hrvatska i EU zajedničkim radom stvoriti učinkovitiju Uniju. Premijer je naveo izvrsne argumente u korist članstva u EU i koje koristi Hrvatska ima od članstva. Istovremeno, s pravom je istaknuo neke od izazova s kojima se svi moramo suočiti, kao što su sigurnost, nekontrolirana

migracija i nezaposlenost mladih."

Većina čelnika političkih skupina pohvalila je predanost Andreja Plenkovića demokratskoj Europi. Naglasili su kako je Hrvatska uz naporan rad i odlučnost pokazala kako budućnost unutar EU nije samo moguća, nego može biti sjajna. Također su ponovili svoju čvrstu podršku ostalim zemljama zapadnog Balkana koje se žele pridružiti EU, nakon što se riješe svi granični sporovi i ispune postavljeni kriteriji.

Ovo je druga u nizu rasprava o budućnosti Europe između šefova država i zastupnika u Europskom parlamentu. Prva je održana u siječnju s premijerom Irske Leom Varadkarom. U ožujku se očekuje portugalski predsjednik Vlade, Antonio Costa.

OSTAVLJAJUĆI SJENKE PROŠLOSTI ZA SOBOM

Supredsjedateljica Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a Ska Keller putem svog govora uputila je na širenje socijalne nejednakosti te ekološka pitanja u Republici Hrvatskoj.

"Europska unija se temelji na cilju sprječavanja ratova i ostavljanju nacionalizma u prošlosti. Međutim, u Hrvatskoj se mnogi grčevito drže prošlosti. Hrvatska mora prevladati sjene prošlosti i naučiti zajednički napredovati sa svojim starijima neprijateljima. Usprkos ekonomskom napretku, nejednakost se u Hrvatskoj širi. Ovaj zabrinjavajući trend je vidljiv u mnogim državama

© European Union 2018 - Source : EP

članicama. Europska unija se temelji na obećanju prosperitetne budućnosti za svih. Hitno trebamo riješiti socijalnu nepravdu ukoliko želimo održati Uniju ujedinjenom. "Hrvatska mora više i bolje djelovati po pitanju zaštite svog izvanred-

nog okoliša. Pozivam ovom prilikom premijera Plenkovića na ponovno razmatranje plana za LNG terminal na Krku te onih za sporne golf terene u Dubrovniku koji predstavljaju neizmjernu štetu za okoliš i lokalne poduzetnike."

DOBROBIT ŽIVOTINJA

U Europskom parlamentu održana premijera dokumentarca o problemu pasa lualica u Bosni i Hercegovini

Zastupnik Davor Škrlec u suradnji s Intergrupom za dobrobit i zaštitu životinja Europskog parlamenta i međunarodnom krovnom organizacijom Eurogroup for Animals, organizirao je 30. siječnja u Europskom parlamentu u Bruxellesu premijerno prikazivanje dokumentarca "Pasji život - sarajevske lualice" o životu pojedinih pasa i njihovoj priči o opasnostima, borbi i opstanku na ulicama Sarajeva.

Britanski glumac i aktivist za prava životinja, Peter Egan, i veterinar Roger Bralow otputovali su u Sarajevo kako bi posvjedočili lošem postupanju sa životinjama i niskoj razini zaštite i prava životinja u Bosni i Hercegovini. Dokumentarac redateljice Marie Slough prati nevjerojatne okolnosti u kojima je lokalna volonterka Milena Maleše-

vić svojim predanim radom u posljednjih deset godina uspjele spasiti preko 1000 psećih života. Projekcija filma dolazi u pravom trenutku kada su psi lualice još jednom dramatično napunili novinske članke u pozadini priprema za nadolazeće svjetsko prvenstvo u Rusiji, kao što je bila situacija u Grčkoj s priprema za Olimpijske igre 2004. godine. Zastupnici su još

jednom upoznati s činjenicama brutalne realnosti s kojima se suočavaju psi lualice na našem kontinentu. Nakon prikazivanja dokumentarca "Pasji život – sarajevske lualice" uslijedila je panel rasprava i predstavljanje Deklaracije EU-a za humano postupanje sa životinjama lualicama te poziv zastupnicima u Europskom parlamentu na potpisivanje peticije.

“Potaknut mnogobrojnim apeli- ma građana i volontera odlučio sam reagirati na nezaobilazan problem kršenja prava životinja, u konkretnom slučaju pasa, u Bosni i Hercegovini o čemu sam kao član Intergrupe za dobrobit i zaštitu životinja Europskog parlamenta u travnju prošle godine govorio na konferenciji o zaštiti životinja u Bruxellesu. Primio sam uznemirujuće pozi- ve lokalnih volontera o nehu- manim uvjetima u kojima se nalaze psi u azilu Prača pored Sarajeva. Psi se smještaju u mra- čne i hladne prostorije u kojima leže na hladnoj betonskoj pod- lozi, bolesni, bez medicinske njege i potrebne dokumentaci- je, bez vode i hrane. Pored ne- zamislivih uvjeta i okoline u ko- joj psi prebivaju, azil u Prači pri- jetnja je očuvanju okoliša, čis- toće vode, zdravlja ljudi i ostalih životinja.” – rekao je zastupnik Škrlec.

Bosna i Hercegovina je 2009. godine usvojila Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja i time ispuni- la jednu od obveza iz Akcijskog plana za provedbu prioriteta iz dokumenta Europsko partner- stvo s Bosnom i Hercegovinom. Unatoč relativno dobrom za- konskom okviru koji jasno propi- suje uvjete za postojanje sklo- ništa i higijenskih službi, oni uo- pće ne postoje, a oni koji i pos- toje nisu usklađeni sa standardi- ma, te samim time predstavljaju povrede zakona.

“Okrutno postupanje sa životi- njama koje traje godinama su- protno je nacionalnom zakono- davstvu Bosne i Hercegovine, a kao potencijalna zemlja kandi- datkinja za članstvo u Europskoj uniji koja promiče visoke stan-

darde u pogledu zaštite prava životinja, Bosna i Hercegovina morala bi ozbiljnije i dosljednije pristupiti rješavanju navedenog problema.” – dodaje Škrlec.

Britanski glumac i aktivist za prava životinja, Peter Egan, iska- zao je golemu tugu nad psima lualicama kojima je svjedočio u filmu: “Naš posjet azilu Prača me uništio. Svjedočiti kako su nevine životinje podređene jed- noj takvoj okrutnosti, potpu- nom manjku pažnje i brige je bilo zastrašujuće. Vidjeti kako je vrsta, koja je tolika pomagala čovjekov razvoj tisućama godi- nama, u tolikoj mjeri tretirana neljudski me prije svega zbunilo i rastužilo.”

Glavna protagonistica filma i začetnica projekta “Saving Suffering Strays Sarajevo”, Mile- na Malešević, smatra kako je i dalje najveći problem u Bosni i Hercegovini mentalitet sredine kada je u pitanju sterilizacija životinja: “Vlasnici pasa, pogla- vito muški, ne odvažavaju se na ovaj korak. BiH je i dalje veoma patrijarhalno društvo i to, naža- lost, ostavlja velike posljedice. Zakon o zaštiti i dobrobiti životi-

nja se ne provodi i potrebna je masovna edukacija kako bi se iskorijenili mitovi vezani za pse lualice i kako bi ih konačno po- čeli gledati kao osjećajna bića, a ne kao opasne nametnike. Vo- lonteri diljem BiH se trebaju po- vezati i raditi zajedno da bi bili što učinkovitiji. Trenutno, naža- lost, nisu organizirani te nemaju priliku educirati se i dijeliti zna- nja i iskustva kako bi pomogli jedni drugima.”

Promicanje razvoja smjernica o humanom upravljanju popula- cijom životinja lualica i zagova- ranje njihove primjene u EU i šire treba biti prioritet Europ- skom parlamentu, zaključak je sudionika panel rasprave. Rei- neke Hameleers, predsjednica Eurogroup for Animals dodala je kako je “promocija odgovor- nog vlasničkog odnosa prema psima ključ za značajno smanji- vanje broja uličnih pasa i ma- čaka te širenja bolesti. Uzgajiva- či, prodavači i kupci moraju biti svjesni svojih odgovornosti, o- bavezne identifikacije i registra- cije na EU razini kako bi osigura- li pravilnu primjenu zakonodav- stva.”

DOBROBIT ŽIVOTINJA

Zastupnici traže globalnu zabranu za ispitivanje kozmetike na životinjama

Ispitivanje kvalitete kozmetičkih proizvoda na životinjama zabranjeno je u Europskoj uniji, a zastupnici sada traže od ostalih država da učine isto.

Ispitivanje na životinjama nezakonito je u EU od 2004. za gotove kozmetičke proizvode te od 2009. za sastojke u kozmetici. Postupno je također zabranjeno reklamiranje proizvoda koji sadrže sastojke testirane na životinjama. Međutim, u otprilike 80 posto ostalih zemalja svijeta, ispitivanje kozmetike na životinjama još uvijek je dozvoljeno. Europa je najveće tržište za kozmetičke proizvode na svijetu i taj sektor odgovoran je za oko dva milijuna radnih mjesta. Od sapuna i šampona do šminke i parfema, u prosjeku se koristi najmanje sedam različitih kozmetičkih proizvoda svakog da-

na. Pravila Europske unije osiguravaju da su svi ti proizvodi sigurni za zdravlje ljudi, a bismo se i za dobrobit životinja. U novoj rezoluciji koju je Odbor za zaštitu okoliša usvojio 20. veljače zastupnici pozivaju na globalnu zabranu ispitivanja kozmetičkih proizvoda na životinjama te na zabranu prodaje novoispitanih proizvoda prije 2023. Rezolucija poziva Uniju da bude predvodnik u borbi za globalnu zabranu unutar okvira UN-a te da se stroge zabrane koje imamo postavljene ne ublaže kroz trgovinske pregovore ili pravila Svjetske trgovinske organizacije. Rezolucija dodaje da zabrana prakse u EU-u nije ugro-

zila sektor ni razvoj te naglašava kako je veliki potencijal u inovacijama i istraživanju te razvoju alternativnih metoda. Naročito je bitno nastaviti razvoj tih metoda kod sastojaka koji se koriste u farmaceutskoj i prehrambenoj industriji, a koji se prema pravilima za te sektore i dalje testiraju na životinjama. Rezolucija odražava stajalište građana jer prema istraživanju Eurobarometra iz 2016. 90 posto građana EU-a slaže se da standardi za dobrobit životinja trebaju biti prepoznati svugdje u svijetu, a 89 posto kaže da EU treba učiniti više u promociji razumijevanja važnosti dobrobiti životinja na međunarodnom planu.

NAPOKON ZAKON O ZAŠTITI ŽIVOTINJA KOJI SE POČEO PROVODITI

Gradovi i općine krenuli u kontrolu mikročipiranja svih pasa

Stižu prve odluke o obveznoj sterilizaciji kao načinu kontrole razmnožavanja pasa i mačaka

Novi Zakon o zaštiti životinja nudi odlične alate kojima se može pomoći životinja, ljudima i lokanim zajednicama. Odredba po kojoj svi gradovi i općine trebaju iskontrolirati jesu li svi psi na njihovu području označeni mikročipom izravno utječe na uzroke problema i nužan je i vrlo učinkovit način da se stane na kraj neodgovornosti. Iako je označavanje pasa mikročipom obavezno još od 2004. godine, sada su napokon krenule kontrole i rezultati su konkretni. Građani dobro reagiraju jer u lokalnim zajednicama gdje su krenule sustavne kontrole znaju da ne mogu izbjeći ovu zakonsku obavezu, ali mogu izbjeći propisanu kaznu do 6000 kuna. Iza svakoga psa treba stajati skrbnik svojim imenom i prezimenom, i to je dobro za sve.

Odličan alat svakako je i propisivanje trajne sterilizacije kao načina kontrole razmnožavanja pasa i mačaka. Nužno je, zbog zaštite životinja i ljudi, da ga lokalne zajednice što prije iskoriste kako bi stale na kraj napuštanju i patnji štenaca i neodgovornim pojedincima koji time stvaraju trošak gradovima i općinama. Trajna sterilizacija jedini je logičan i human način da se zaštite životinje i prestanu puniti skloništa. Pomaže životinjama, a ostavlja mogućnost onima koji se žele baviti uzgojem da se registriraju pri nadležnom ministarstvu i legalno se time bave. Trajna sterilizacija ne samo da je nužna u sprječavanju patnji ne-

željenih životinja već donosi mnoge zdravstvene prednosti za životinje koje žive uz čovjeka.

Zakon o zaštiti životinja propisao je odredbu da svi oni koji uzgajaju životinje trebaju biti registrirani kao uzgajivači i to može smetati samo onima koji žele i dalje raditi nelegalno. Propisivanje trajne sterilizacije kao kontrole razmnožavanja ne odnosi se na registrirane uzgajivače, kao ni na one životinje koje iz medicinskih razloga ne mogu biti podvrgnute zahvatu. Lokalne zajednice nakon propisivanja obavezne trajne sterilizacije mogu napraviti izuzetke za opravdane zahtjeve, kao i subvencionirati zahvat onima kojima je to zaista potrebno. Neželjene životinje mogu se dogoditi i „odgovornima” pa su navedeni koraci itekako razumni, nužni i na korist životinja i ljudi.

Grad Čakovec prvi je grad koji je proglasio obaveznu sterilizaciju kao način kontrole razmnožavanja i svakako bi ga trebali slijediti i drugi gradovi i općine jer je to iskušani put da se riješe uzroci problema i da prestane svakodnevna patnja životinja. Skrbnici pasa imat će dovoljno vremena za provođenje nove odredbe i

dobit će kvalitetan poticaj da učine dobru stvar za životinju o kojoj skrbe. Grad Čakovec najavio je i kontrolu obaveznog mikročipiranja pasa i time se pridružio mnogim lokalnim zajednicama koje su odlučile stati na kraj izdvajanju financijskih sredstava zbog neodgovornosti građana.

Trenutačno tisuće životinja u Hrvatskoj čeka svoj dom, a svakodnevno se ostavljaju po ulicama odrasli psi i štenci. Krajnje je vrijeme je da se počnu rješavati uzroci problema, i pohvalno je što su lokalne zajednice krenule u provedbu Zakona o zaštiti životinja, te iskorištavati zakonske mogućnosti kvalitetne zaštite životinja, ljudi i gradskih proračuna.

S obzirom na to da je Zakonom propisana i edukacija, gradovi i općine počeli su distribuirati letke i plakate kojima obavještavaju stanovništvo o svim zakonskim obavezama i odgovornom skrbništvu te pozivaju na udomljavanje umjesto kupnje životinja. Konačno su se u Hrvatskoj počele događati dobre stvari za zaštitu životinja, na koje se čekalo godinama.

Tekst: Prijatelji životinja

DOBROBIT ŽIVOTINJA

Zašto su sterilizacija i kastracija jedina opcija

S obzirom na bezbrojne slučajeve napuštanja i zlostavljanja životinja u Hrvatskoj, kastracija, odnosno trajna sterilizacija, jedini je učinkovit način smanjenja broja napuštenih životinja. Iako Zakon o zaštiti životinja propisuje da „vlasnici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom“, neodgovorni građani krše Zakon i neželjeno potomstvo svojih pasa i mačaka utapaju, guše ili ih ostavljaju u šumi ili uz ceste gdje umiru od gladi, vremenskih neprilika, bolesti, napada neke životinje ili završe pod kotačima automobila. Ako ih se ne riješe ubijanjem, ostavljaju ih pred vratima prepunih skloništa za napuštene životinje.

Čak i ako skrbnici žele zbrinuti mladunčad, suočavaju se s činjenicom da je životinje teško udomiti jer ima više životinja koje trebaju dom od ljudi koji su im spremni pružiti dugogodišnju skrb i ljubav. Tako zbog neodgovornosti velikog broja pojedinaca ispaštaju i životinje i lokalne zajednice koje moraju izdvajati znatna financijska sredstva za zbrinjavanje napuštenih životinja.

1 mačka u 7 godina = 420 000 mačaka

Uzevši u obzir da samo jedna mačka i njezino potomstvo tijekom sedam godina mogu donijeti na svijet 420 000 mačića, dok samo jedna kuja i njezino potomstvo u istom razdoblju mogu donijeti na svijet 67 000 štenaca, kastracija je, iako uplitanje u reproduktivni sustav životinja, etičnije rješenje od potpuno neprihvatljivog usmrćivanja životinja ili ostavljanja da same umru kao načina reguliranja njihove (preko) brojnosti. Osim sprječavanja rađanja neželjenih mačića i štenaca koje je teško udomiti (u prosjeku se rađa šest do deset životinja po leglu), kastracijom se sprječava psihička patnja životinja zbog nemogućnosti zadovoljavanja njihovih prirodnih spolnih nagona, kao i nastanak raznih bolesti.

Učinili smo pse i mačke ovisnima o nama ljudima

Psi i mačke ne žive više prirodnim životom u divljini, već u suživotu s ljudima te ih ne možemo više vratiti u divljinu. U takvim uvjetima životinje ne mogu ispuniti svoju prirodnu spolnu funkciju koja uključuje postavljanje hijerarhije među pripadnicima svoje vrste, udvaranje i razmnožavanje, pa im spolni nagon predstavlja stalno mučenje. Kuja koja se tjera, a kojoj se onemogućava parenje, može postati depresivna, agresivna prema drugim psima i čak bježati od kuće u potrazi za mužjacom u želji da zadovolji svoj nagon. Skrbnici kuja redovito imaju probleme sa šetnjama kada se ona tjera, kao i s održavanjem kuće te okupljanjima grupa mužjaka ispred vrata koji zavijaju cijele noći. Nekastrirani mužjaci postaju nemirni, odbijaju jesti i spavati, cvile i zavijaju, tuku se s drugim mužjacima i bježe od kuće.

Često stradavaju u međusobnim borbama, od udarca autom, trovanja ili neke druge traume.

Predrasude o kastraciji

Operativni postupak kastracije je jednostavan, obavlja se rutinski i životinje već nekoliko sati nakon kastracije mogu sve samostalno obavljati. Nažalost, zbog nedovoljne informiranosti, postoje mnoge predrasude vezane za kastraciju, zbog kojih opet stradavaju životinje. Jedna od njih je da kuje trebaju imati jednom potomke prije kastracije, što je pogrešno i čak zdravstveno štetnije za životinju jer sa svakim daljnjim tjeranjem povećava se mogućnost bolesti u starosti. Nažalost, takvu kuju brzo nađu drugi psi litalice koji ju nasilno i nizmjenice pare, što je za nju bolno i traumatično, a često i kobno. Druga česta predrasuda je da ne treba kastrirati mužjake, iako nekastrirani mužjaci, osobito u ruralnim sredinama, uzrokuju velik

broj neželjenih štenaca s kujama koje su u dvorištima vezane lancem i ne mogu se obraniti od nasrtaja mužjaka koji često lutaju selima i u čoporima. Osim toga, za mužjake je sama operacija kraća i jednostavnija. Postoji i predrasuda da nakon kastracije životinje mijenjaju karakter i da se udebljaju. Nijedno od toga nije točno. Kastrirane životinje mirnije su jer više nisu cijele godine uznemirene nagonom koji ne mogu zadovoljiti. Kod kastriranih kuja zabilježena je manja mogućnost pojave tumora mliječne žlijezde, gnojne upale maternice (piometra) i drugih bolesti, a dijabetes je kod kastriranih kuja četiri puta rjeđi nego u nekastriranih. Osim prevencije bolesti i kod mužjaka i kod ženki, istraživanja su potvrdila da kastrirane životinje žive dulje.

SITUACIJA U HRVATSKOJ I PROVEDBA ZAKONA O ZAŠTI TI ŽIVOTINJA

Primjer: psi u romskim naseljima Međimurske županije

Zbog oko 3000 pasa u romskim naseljima, od 2012. godine prihvat pasa u sklonište u Čakovcu utrostručio se! Sklonište ponekad dnevno primi i 20 štenaca iz tih naselja, od kojih gotovo nijedan nije zdrav. Kada završe u skloništu, osim što im je potrebna veterinarska pomoć i operacije zbog bolesti i ozljeda, psima treba određeno vrijeme i da se psihički oporave i budu spremni

za udomljavanje. Hitno je potrebna kastracija svih pasa kako bi se zaustavila daljnja patnja životinja, a to bi pomoglo i stanovnicima naselja. Nažalost, golema problematika pasa u romskim naseljima nije uzrokovana samo Romima, koji i sami trebaju sve vrste pomoći i edukacije od lokalnih zajednica i države, nego stanovnicima okolnih naselja koji iskrcavaju neželjene pse pred romskim naseljima i tako se rješavaju vlastite odgovornosti i krše Zakon. Neodgovorni skrbnici pasa time pridnose problemu umjesto da ga pomognu riješiti.

Obavezno mikročipiranje pasa

Novi Zakon o zaštiti životinja, koji je stupio na snagu u listopadu prošle godine, donosi niz novosti i odličnih alata za lokalne zajednice čijom primjenom neće niti doći do potrebe za smještanjem životinja u sklonište, a doći će do velikih ušteda u zbrinjavanju životinja. Jedan od tih alata je obavezna kontrola mikročipiranja pasa, što se mora provesti do 30. lipnja ove godine na način da komunalni redari obiđu sve kuće i provjere jesu li svi psi označeni mikročipom, što su mnoge lokalne zajednice već učinile. Sramota je i nepravedno prema životinjama i savjesnoj većini građana da je, unatoč zakonskoj obavezi od 2004. godine, još uvijek 30 posto pasa nemikročipirano. Kontrole mikročipiranja pasa imaju za cilj ukazati neodgovornim građanima da će, ako ne izvrše svoju za-

konsku obavezu, morati platiti kaznu do 6000 kuna.

Propisivanje obavezne sterilizacije

Druga mjera koju lokalne zajednice mogu primijeniti kao posebnu naredbu ili kroz gradsku odluku o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama je propisivanje trajne sterilizacije kao obavezne mjere kontrole razmnožavanja pasa i mačaka. Smatramo da je nužno da sve lokalne zajednice propišu obaveznu trajnu sterilizaciju pasa i mačaka, a izuzetak od trajne sterilizacije bile bi životinje koje se koriste u uzgoju i životinje za koje postoje medicinski razlozi (starost, bolest). Pojedini građani, koji imaju opravdan razlog zbog kojega ne žele kastrirati životinju o kojoj skrbe, mogu uputiti dopis svojoj lokalnoj zajednici i tražiti izuzetak od te odluke, pri čemu lokalna zajednica bilježi te pojedinačne slučajeve kako bi se moglo provjeriti postupaju li ti građani odgovorno.

Uz obavezu trajne sterilizacije životinja u skloništima, ovo je jedini učinkovit način da se smanji broj napuštenih životinja. Ove mjere iznimno su važne jer se više neće kažnjavati žrtve, odnosno životinje koje zbog ljudske nebrige završavaju u skloništima ili ih skrbnici ubijaju, već će se konačno početi kroz zakonske obaveze poticati neodgovorne skrbnike koji ne mikročipiraju i koji napuštaju životinje, kao i one koji ne zbrinjavaju mladunčad svojih životinja, da poštuju zakon kako ne bi morali platiti kazne. Donošenjem odredbe o obaveznoj trajnoj sterilizaciji pasa i mačaka gradovi i općine imat će manje troškove zbrinjavanja i životinje neće patiti.

Tekst: Prijatelji životinja

Pet razloga protiv spajanja Bayera i Monsanto

U rujnu 2016. godine njemačka kemijska u farmaceutska tvrtka Bayer i američka tvrtka Monsanto, vlasnik herbicida Roundup na bazi glifosata i jedine GM biljke trenutno autorizirane za kultivaciju na području EU-a (Mon 810 Maize), najavile su spajanje. Ukoliko Komisija potvrdi ovaj spoj, to će stvoriti, riječima Komisije rečeno – "svjetski najveću integriranu tvrtku za pesticide i sjemenje", te će imati poražavajuće posljedice.

1. Loše je za poljoprivrednike

Ova transakcija odvijat će se u industrijama koje su već iznimno koncentrirane, što je ilustrirano nedavnim spajanjem tvrtki Dow i Dupont, Syngenta i ChemChina. U 2014. godini samo četiri tvrtke kontrolirale su gotovo 95% tržišta povrtnog sjemenja u EU-u, od kojih su dvije tvrtke Bayer i Monsanto. Štoviše, Monsanto i Bayer drže na tržištu dva najpopularnija herbicida u EU-u: glifosat i glufosinat-amonijak. Zajedno bi držali 24% svjetskog tržišta pesticida i 29% svjetskog tržišta sjemenja. Poljo-

privredne organizacije EU-a, kao i njihovi kolege iz SAD-a i Kanade, već su izrazili jaku zabrinutost zbog spajanja ova dva diva. Navedeno pripajanje bi samo pojačalo već nemoguću gospodarsku situaciju u poljoprivrednom sektoru. Ukupni ulazni troškovi poljoprivrednika na EU razini su porasli u prosjeku za gotovo 40% između 2000. i 2010. godine, dok su se cijene koje poljoprivrednici plaćaju za svoja dobra prosječno povećale za manje od 25%, navodi Eurostat. Davanje više moći agrobiznisu će samo dodatno osiro-

mašiti EU poljoprivrednike. Neko- me je u interesu stvoriti veliki profit ovakvim i sličnim koracima, a to sigurno nisu poljoprivrednici koji su već razapeti između neprofitabilnih cijena svojih proizvoda i povećanja ulaznih troškova.

2. Loše je za raznolikost

Stalna koncentracija moći u rukama malog broja tvrtki u prošlom stoljeću već je dramatično smanjila raznolikost sjemenja koje odabiru i koriste poljoprivrednici, što znači manju raznolikost biljnih vrsta u ovome polju (što nadalje

dovodi do ekoloških problema) i u našoj hrani. Komercijalni uzgajivači rade na samo 137 različitih usjeva (između 7.000 domaćih biljnih vrsta), dok se na kukuruz odvaja 45% svih privatnih izdataka za istraživanje i razvoj.

Spajanje tvrtki također znači i povećanu koncentraciju patenata u rukama tek nekoliko glavnih igrača na tržištu. Najveće svjetske agro-kemijske tvrtke imaju jasnu strategiju (koje nevladine organizacije često osuđuju), a to je pokušati patentirati što je moguće više sjemenja, čak i kada su izvedeni iz klasičnih tehnika uzgoja. Zapravo, neki čak pokušavaju patentirati sjemenje koje je prethodno bilo uzgajano (ali ne i patentirano) od strane svojih konkurenata, odabrano od strane samih poljoprivrednika ili, najgore od svega, ono koje je već prirodno prisutno u okolišu. Na taj način, ne samo da pokušavaju staviti patent na samu prirodu, oni također zatvaraju legitimne mogućnosti za istraživanje te jednako tako, smanjuju opcije za poljoprivrednike i male proizvođače sjemenja – osim ukoliko spomenuti nisu spremni platiti "razumnu naknadu" vlasnicima patenata.

Prebacivanje prava na hranu koju jedemo na pregršt divovskih multinacionalnih tvrtki, jasna stvar, nije pametan potez – a još manje kada uzmemo u obzir da se te tvrtke međusobno kupuju kako bi se povećao udio koji drže na tržištu.

3. Loše je za planet

Monsanto bi mogao biti omiljena meta aktivista širom svijeta, ali Bayer, čiji je tržišni udjel u Uniji veći od Monsantoovog, zapravo ima isti marketinški pristup: prodaja sjemena iz biljaka koje su "visoko produktivne", ali samo kada se koriste u kombinaciji s pesticidima i herbicidima koje ta-

kođer oni proizvode. Kao što je rekao Werne Baumann, Bayerov izvršni direktor, za portal Politico: "Dugo poštujemo Monsantoovo poslovanje i dijelimo njihovu viziju".

Ove biljke mogu proizlaziti iz GMO-a (kao što su brojne vrste GM kukuruza i soje otporne na glifosat, a prodaje ih Monsanto) ili dolaze iz više ili manje klasičnog uzgoja (kao što je Clearfield uljana repica koju proizvodi Bayer), ali ideja iza njih je ista: poljoprivrednici moraju kupovati novo sjeme svake godine, zajedno s kemijskim proizvodom koji ide uz njih. Ovaj sustav znači da je uporaba pesticida (a posebno herbicida) skočila u nebo, kao što je jasno dokazano za glifosat, i dovodi do negativnih utjecaja na naše ekosustave – na primjer razvoj "super korova" otpornih na herbicide, zagađenje vode, tla i zraka, pada pčelinjih populacija, kao i ostalih kukaca i ptica, itd.

Ova orijentacija se ne namjerava promijeniti, jer su i Monsanto i Bayer pokazali snažan interes za niz novih biotehnologija poznatih kao nove tehnike uzgoja. U tom kontekstu, spajanje ovih tvrtki bi bila katastrofa, budući da će korporativni gigant koji će nastati tim aranžmanom biti super-moćan lobist, odnosno "prevelik da ne uspije", što bi znatno otežalo bilo koji pomak u modelu proizvodnje hrane i uzgoja životinja prema ekološki prihvatljivijim načinima.

4. Loše je za vaše zdravlje

Pored problematičnog gubitka raznolikosti hrane, koji utječe na zdravlje ljudi, ovo spajanje moglo bi još izravnije utjecati na građane. Neki proizvodi proizvedeni i komercijalizirani od strane Monsanto i Bayera optuženi su za iznimno štetne učinke na ljudsko zdravlje: endokrini disruptori koji

utječu na reproduktivni sustav (...), vjerojatno kancerogeni herbicidi (glifosat, glufosinat), popis je dug i na svaki zabranjeni proizvod dolazi novi koji se stavlja na tržište i koji je navodno siguran, sve dok se ne otkrije da nije.

Cijena je posebno visoka za poljoprivrednike i njihove obitelji koji pate od neprekidnog izlaganja malim količinama nekih od tih proizvoda kroz potrošnju hrane, ali i od akutnih reakcija na pesticide koje koriste (vidi slučaj Triskalia ili slučaj Paul François protiv Monsanto).

Postoji određena ironija u činjenici da će Bayer stjecanjem Monsanto istodobno postati najveće poduzeće EU-a u sektoru pesticida i farmaceutskih proizvoda, dvije branše koje će voditi isti izvršni odbor.

5. Opravdanje za izbjegavanje odgovornosti Monsanto

Monsanto je jedna od najomraženijih tvrtki na svijetu. Koje drugo poduzeće ima godišnji svjetski marš protiv sebe? Sve ove optužbe potvrđene su od strane Monsanto tribunala, neobvezujuće inicijative civilnog društva sastavljene od pet međunarodnih sudaca, ali Monsanto se također suočava s nekoliko suđenja na nacionalnim sudovima, a nova suđenja se čine neizbježnima. Vjerojatno najvažnija od svih je kombinacija tužbi koju su podnijeli ljudi diljem SAD-a koji tvrde da je izloženost Monsantoovom Roundup herbicidu izazvao, kod njih ili njihovih bližnjih, ne-Hodgkinov limfom. Ovo suđenje već je dozvolilo sudu da pribavi i objavljuje dokumente koji prikazuju sumnjive akcije protiv znanstvenika i nevladinih organizacija, kao i uznemirujuće stupnjeve dohoda s određenim dužnosnicima.

Biomasa je zanemaren i nedovoljno iskorišten energent!

U zagrebačkom hotelu Westin 19. veljače održana je konferencija za novinare povodom održavanja 8. međunarodne energetske konferencije, 27. veljače u Zagrebu, a na kojoj će se raspraviti niz važnih tema kao i mnogobrojni izazovi koji opterećuju sektor OIE, odnosno proizvodnju i tržište biomase i drugih drvnih goriva.

Nema argumenata da su dostignuti energetske ciljevi!

Ključna pitanja odnosila su se na statističke podatke, odnosno na činjenicu da je već od početka 2016. u službenim podacima Eurostata evidentna velika promjena u statistici obnovljivih izvora energije Hrvatske od čak 10 posto, odnosno da je dostignuta razina od čak 27 posto udjela energije iz OIE, čime su postignuti energetske ciljevi do 2020., odnosno upravo razina od 27 posto, što je i EU postavila kao svoj cilj do 2030., istaknuo je hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu prof. dr. Davor Škrlec.

Hrvatska je i ranije koristila Eurostatovu metodologiju i uz sve stručne i znanstvene napore kroz posljednje dvije godine ne možemo utvrditi kako su postignuti ovako zavidni rezultati koju našu zemlju svrstavaju u sam vrh europskog tržišta OIE. Bilo bi logično da tako dobri rezultati imaju pokriće i u vrlo sličnim pozicijama Hrvatske kada je u pitanju rast BDP-a ili postignuti rezultati u području istraživanja i razvoja, gdje smo ipak bliže europskom začelju. Podaci su rezultati jedne studije financirane iz pretrpustupnih programa, gdje u statističku bilancu korištenja OIE ozbiljnije ulazi korištenje ogrjev-

nog drva, a sve temeljem projekcije i istraživanja.

Podaci idu u prilog fosilnim lobijima?

Vidim to kao pitanje nedovoljno odgovornog odnosa izvršne vlasti koja je dopustila da te brojke iz projekta postanu službenima, jer sve statistike Republike Hrvatske postaju i statistika kama EU, istaknuo je Škrlec. Ovakvo prezentirani podaci idu zapravo u prilog fosilnim lobijima, jer se daje poruka da su OIE u Hrvatskoj dostigli svoj cilj i maksimum te da se vjerojatnije više neće poticati ulaganje u ove izvore energije, što bi bilo suprotno svim EU politikama.

Upravo je o potencijalu razvoja OIE u Hrvatskoj vrlo afirmativno govorio i potpredsjednik Europske komisije Maroš Šefčovič, zadužen i za Energetsku uniju, prilikom nedavnog posjeta Zagrebu.

Imam dojam da se svi strateški energetske projekti u javnosti vežu uz plin, stoga razumijem zabrinutost domaće industrije koja želi ulagati u proizvodnju peleta i taj ekološki proizvod potrošiti na domaćem tržištu te tako zadovoljiti uvjete iz niza EU politika, od održivog gospodarenja šumama, smanjenja emisija te snažnog utjecaja na ruralni razvoj. Ovako evidentirani pokazatelji bit će osnova za sve nove strateške dokumente, pa se postavlja pitanje kako i na koji način bi se moglo pristupiti reviziji podataka i s kakvim posljedicama. Treba i istaknuti kako Hrvatska nije jedina zemlja članica koja ima problema u provedbi politika OIE, jer su i neke druge zemlje članice također pretjerale s poticajima a treba učiti od onih drugih koji već sada razrađuju sustave poticaja za proizvodnju energije kroz male sustave, a koji još uvijek nisu rentabilni u usporedbi s fosilnim gorivima, zaključio je zastupnik Škrlec.

Važnost zelene, odnosno ekološki svjesne i odgovorne javne nabave

Država pokazuje premalo senzibiliteta za drvenu biomasu, za energetske učinkovitost, uporabu domaće sirovine i lokalno zapošljavanje, posebno po pitanju tzv. zelene javne nabave,

gdje OIE imaju katastrofalno nisku razinu učešća. Navedimo samo primjer pravih "ekoloških bombi u nacionalnim parkovima" gdje je na Plitvicama cijeli energetske sustav baziran na kotlovima na mazut, dodao je tajnik CROBIOM-a Marijan Kavan.

"Svi strateški energetske projekti u javnosti vežu uz plin, stoga razumijem zabrinutost domaće industrije koja želi ulagati u proizvodnju peleta i taj ekološki proizvod potrošiti na domaćem tržištu te tako zadovoljiti uvjete iz niza EU politika."

Centri kompetencija i proaktivne tvrtke mogu znatno unaprijediti korištenje biomase i proizvodnju energije iz drva

U Hrvatskoj je potrebno povećati više razvojnih politika, stoga i jačanje potencijala povlačenja sredstava iz Strategije pametne specijalizacije može biti osnova za povećanje korištenja OIE. Novi centri kompetencija i proaktivne tvrtke mogu znatno unaprijediti korištenje biomase i proizvodnju energije iz drva. Zdravko Jelčić, Spin Valis d.d., predsjednik Uprave i član IO HUP-a istaknuo je kako centri kompetencija mogu biti vrlo važne poluge za jačanje konkurentnosti gospodarstva po modelu "triple helix" jer avangardne tvrtke u svijetu ulažu u specifična znanja, a ve-

like kompanije redovito ulažu u obnovljivu energiju. Prvi projekt u drvenoj industriji koji se bazira na privatnoj inicijativi tvrtke Spin Valis d.d. je CEKOM SPIN kojim se namjerava potaknuti razvoj inovativnih drvnih proizvoda iz područja drvne industrije i industrijskog dizajna izrađenih od masivnog drva hrasta i bukve te primijeniti "smart rješenja" kod proizvodnje energije iz drva, budući da tvrtka upravo investira u drugu kogeneraciju te se sprema pokrenuti projekt proizvodnje drvnog peleta. Tvrtka Spin Valis d.d. sve drvene otpatke koristi za proizvodnju električne i toplinske energije a u novom pogonu za proizvodnju drvenih briketa od drvnog otpada proizvode se drvena goriva za izvoz, što je primjer tvrtke koja doprinosi učinkovitom korištenju drva kao energenta. Osim u Požezi, zamjetan je veliki interes drugih drvoprerađivačkih tvrtki za proizvodnju energije iz drva, stoga je u pogonu već preko 15 kogeneracijskih postrojenja te izgradnja i modernizacija preko 40 energetske, odnosno toplinskih pogona u drvoprerađivačkim tvrtkama.

Uz predstavljanje najnovijih tehnologija na 8. međunarodnoj energetske konferenciji, naglasak će biti na EU energetske politikama, direktivi RED II te tržišnom položaju biomase i drvnih goriva.

Istaknuto je također kako je središnja hrvatska udruga za biomasu CROBIOM postala članica svjetske udruge za bioenergiju WBA sa sjedištem u Stockholmu.

Sigurnija voda za piće za sve Europljane

Revidiranim europskim zakonodavstvom poboljšat će se kvaliteta vode za piće i pristup toj vodi te će se bolje informirati građane.

Pravo pristupa kvalitetnim osnovnim uslugama, uključujući vodu, jedno je od načela europskog stupa socijalnih prava, koji su jednoglasno prihvatili šefovi država ili vlada na sastanku na vrhu u Göteborgu. Zakonodavnim prijedlogom se nastoji zajamčiti to pravo i tako odgovoriti na prvu uspješnu europsku građansku inicijativu, Right2Water, kojom je prikupljeno 1,6 milijuna potpisa podrške poboljšanju pristupa sigurnoj vodi za piće za sve Europljane. Usto, tim se prijedlogom nastoji osnažiti potrošače osiguravajući da im dobavljači vode daju jasnije informacije o potrošnji

vode, strukturi troškova te cijeni po litri kako bi mogli usporediti s cijenom flaširane vode. Time će se doprinijeti ostvarenju ciljeva zaštite okoliša, koji uključuju smanjenje uporabe plastike i ograničavanje ugljičnog otiska EU-a te ostvarenju ciljeva održivog razvoja. Većina ljudi koji žive u EU-u ima vrlo dobar pristup kvalitetnoj vodi za piće. Za to je zaslužno zakonodavstvo EU-a koje štiti Europljane osiguravanjem pristupa kvalitetnoj vodi za piće. Komisija želi osigurati da se ta kvaliteta dugoročno očuva. Pravila čije ažuriranje Komisija predlaže poboljšat će kvalitetu i sigurnost vo-

de dodavanjem novih tvari i tvari u nastajanju popisu kriterija za određivanje sigurnosti vode (poput legionele i klorata). Ti se dodaci temelje na najnovijim znanstvenim saznanjima i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije. Novim će se pravilima od država članica zahtijevati da poboljšaju pristup za sve ljude, posebice za ranjive i marginalizirane skupine, koje trenutno imaju otežan pristup vodi za piće. To u praksi znači uspostavu opreme za pristup vodi za piće u javnim prostorima, pokretanje kampanja za informiranje građana o kvaliteti njihove vode te poticanje uprava i javnih zgrada

NEW EU RULES ON DRINKING WATER

IMPROVE ACCESS TO WATER FOR ALL

UPGRADE DRINKING WATER STANDARDS

INCREASE TRANSPARENCY
TO EMPOWER CONSUMERS

#DrinkingWaterEU

da osiguraju pristup vodi za piće.

Druga važna promjena u zakonodavstvu omogućit će lagan, jednostavan te internetski pristup informacijama o kvaliteti vode za piće i opskrbi njome u životnom prostoru, čime će se potaknuti povjerenje u vodu iz slavine. Novim bi se mjerama prema procjenama smanjili mogući zdravstveni rizici povezani s vodom za piće s 4% na manje od 1%.

Manja potrošnja flaširane vode može osim toga pomoći kućanstvima u Europi uštedjeti više od 600 milijuna EUR godišnje. Zahvaljujući većem povjerenju u vodu iz slavine građani mogu pridonijeti i smanjenju plastičnog otpada koji dolazi od flaširane vode, uključujući morski otpad. Plastične boce jedan su od najčešćih plastičnih predmeta za jednokratnu uporabu koji se mogu naći na europskim plažama. Ažuriranjem Direktive o vodi za piće Komisija poduzima važan zakonodavni korak prema pro-

vedbi strategije EU-a za plastiku, koja je predstavljena 16. siječnja 2018.

Boljim upravljanjem država članica vodom za piće izbjegnut će se nepotrebni gubitci vode i doprinjet će se smanjenju otiska CO₂. Prijedlogom će se stoga dati znatan doprinos dostizanju ciljeva održivog razvoja za 2030. (6. cilj) i ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama. Novim pristupom sigurnosti temeljenim na procjeni rizika pomoći će se preciznijem provođenju sigurnosnih provjera ako su rizici veći. Komisija će istodobno ubrzati rad na normizaciji kako bi se osiguralo da građevni proizvodi (npr. cjevovodi i spremnici) u vodnom sektoru diljem unutarnjeg tržišta EU-a ne onečišćuju vodu za piće.

Većina ljudi koji žive u EU-u već ima vrlo dobar pristup kvalitetnoj vodi za piće, posebice u usporedbi s nekim drugim regijama u svijetu, djelomično zahvaljujući tomu što u EU-u više od

30 godina postoji zakonodavstvo o kvaliteti vode za piće. Tom se politikom jamči da se voda namijenjena ljudskoj potrošnji može sigurno piti, čime se štiti zdravlje građana. Najvažniji su stupovi te politike sljedeći:

- osigurati da se kvaliteta vode za piće nadzire standardima koji se temelje na najnovijim znanstvenim dokazima
- osigurati učinkovito i djelotvorno praćenje, procjenu i provedbu kvalitete vode za piće
- potrošačima pružiti primjerene, pravodobne i odgovarajuće informacije.

Revizija Direktive 98/83/EZ o vodi za piće uključena je u Program rada Komisije za 2017. kao izravan odgovor na europsku građansku inicijativu „Right2Water”. Prijedlog slijedi evaluaciju Direktive o vodi za piće u okviru programa REFIT te je popraćen procjenom učinka i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije.

Europski izbori 2019. nakon Brexita

Na plenarnoj sjednici održanoj u veljači u Strasbourgu, Europski parlament glasao je protiv uspostave transnacionalne izborne jedinice za parlamentarne izbore 2019. godine.

Rasprave o transnacionalnoj izornoj jedinici, tzv. „transnacionalnoj listi“ EU-a potaknute su između ostalog i različitim idejama o tome što učiniti sa 73 zastupnička mjesta Ujedinjene Kraljevine nakon pravne realizacije Brexita, te kojom metodom ispraviti dugotrajne neravnoteže u sastavu Parlamenta. Također, činjenica da je postojeća distribucija zastupničkih mjesta u Europskom parlamentu valjana do izbora 2019. godine pruža priliku za raspravu o tome u kojoj je mjeri do sada osigurana i kako će u budućnosti biti osigurana konstantna demokratizacija i euro-

peizacija izbornog procesa i u konačnici sastava Europskog parlamenta.

Građani Europske unije glasaju za svoje predstavnike u Europskom parlamentu od 1979. godine. Trenutno, zastupnici u Europskom parlamentu određuju se na izborima za Europski parlament svakih pet godina u državama članicama. Sve članice EU-a za vrijeme europskih izbora pridržavaju se određenih zajedničkih pravila za izbornu proceduru, a broj zastupnika u Parlamentu je unaprijed određen za svaku državu članicu, sukladno načelu opadajuće

proporcionalnosti, te drugim načelima utvrđenim u osnivačkim ugovorima Unije. Kao takvi, europski izbori danas de facto znače 28 nacionalnih izbora za Europski parlament. Međutim, ti izbori se u državama članicama održavaju u različito vrijeme i po različitim izbornim zakonima, a građani glasaju za kandidate koje podupiru nacionalne stranke. Važno je napomenuti da je Europski parlament više puta pokušao uvesti pojam transnacionalnih lista. Prvi je put spomenuta 1998. godine u izvješću tadašnjeg potpredsjednika Europskog parlamenta Georgiosa Anastas-

sopouloša. U novije vrijeme, javila se u prijedlogu Parlamenta za reformu europskog izbornog zakona u studenom 2015. godine.

ZAŠTO „ZA“ TRANSNACIONALNU LISTU?

Kako izbori na razini Europske unije ne bi bili samo nominalno „europski“, neki smatraju kako bi stranke trebale imati pravo predlagati transnacionalne liste. To bi značilo da političke stranke predstavljaju jedan politički program i jednu listu kandidata svim građanima EU-a, koja se odnosi na cijeli teritorij Unije. Građani bi tako na sam dan izbora za Europski parlament mogli glasati dva puta – jednom za kandidata stranke koju preferiraju na nacionalnoj razini i jednom za kandidata s europske, tj. transnacionalne liste. To za uzvrat znači da bi, primjerice, poljski kandidat na liberalnoj listi morao imati na umu probleme španjolskih glasača. Transnacionalna izborna jedinica postaje sve relevantnija tema u europskom političkom diskursu, posebno nakon za nju iskazanog interesa od strane francuskog predsjednika Emmanuela Macrona te podrške od predsjednika Europske komisije Jean-Claude Junckera. Od država članica, transnacionalnu listu otvoreno podržavaju Španjolska, Italija i Belgija.

Mnogi smatraju kako postoje dobri razlozi za vjerovati da je europska transnacionalna izborna jedinica upravo ono što Europskoj uniji danas treba. Naravno, zagovaratelji ove struje najčešće su inspirirani ide-

jom federalne Europe, ili barem teže nekoj vrsti povećanja europske dimenzije u politikama Europske unije, te smanjenja nacionalnih interesa prisutnih u njima. Ne čudi stoga da je Andrew Duff, predsjednik Spinelli grupe, dan prije glasovanja o sastavu Europskog parlamenta uputio pismo članovima Spinelli grupe koje poziva da svojim glasom podrže stvaranje transnacionalne izborne jedinice, u čemu vidi moment za federalizaciju europskog projekta. „Doista, glavna svrha uvođenja federalnog elementa u izbornog sustava je izgradnja kapaciteta i vjerodostojnosti političkih stranaka na europskoj razini kako bi se organizirale, kako u izbornoj kampanji tako i izvan nje, da postanu istinske političke stranke koje povezuju građane s onima koji vrše vlast na razini EU-a.“ – izjavio je Duff u svojem pismu. Smatrajući transnacionalne liste učinkovitim sredstvom borbe protiv nacionalizma i populizma, Duff je također naglasio kako se osiguravanjem rodne i geografske raznolikosti na transnacionalnim listama povećava vjerojatnost zastupnicima iz manjih zemalja da budu izabrani preko njih.

Nadalje, čest je slučaj da se za vrijeme izbora za Europski parlament razvijaju proturiječni politički programi na nacionalnim razinama iako će zastupnici u konačnici potencijalno ući u istu europsku političku stranku. Belgijski zastupnik i suvoditelj europske stranke Zelenih/ESS-e Phillipe Lamberts na dan glasovanja izjavio je kako

smatra da uglavnom ima smisla uspostaviti europsku federalnu izbornu jedinicu. „Takve liste jedan su od načina ubrizgavanja više Europe u izbornu kampanju iduće godine. To bi značilo da će političke stranke u budućnosti morati govoriti dosljednijim europskim jezikom. Trenutno postoje mnoge nedosljednosti. Poput prehrambenih proizvoda, ljudi moraju znati što kupuju kad glasaju.“ – zaključio je Lamberts.

Možda najuvjerljiviji i najčešći argument za uspostavljanje transnacionalne liste na razini EU-a prati narativ koji tvrdi da iako zastupnici u Europskom parlamentu predstavljaju sve građane Unije, oni svoje izborne kampanje vode na nacionalnim razinama, iste usmjeravaju na nacionalna pitanja, a politički odgovaraju tek građanima nacije koja ga je izabrala. Ovo implicira nepostojanje odgovarajućeg prostora za istinski europsku političku raspravu, u sklopu koje bi kandidati predstavljali i raspravljali o svojim političkim programima, projektima i europskim zakonima pred svim Europljanima. Njemački zastupnik iz redova socijalista Jo Leinen izjavio je da je „temeljni problem europskih izbora je činjenica da oni uopće nisu europski, već zbroj nacionalnih izbornih zakona, izbornih lista i nacionalnih izbornih kampanja. 40 godina nakon uvođenja izravnih izbora u Europi, Parlamentu je krajnje vrijeme da sljedećim izborima daju pravu europsku dimenziju. Europski se izbori trebaju usredotočiti na europsku politiku i

ne smiju se koristiti kao 'nacionalni izbori drugog reda'.

ZAŠTO „PROTIV“ TRANSNACIONALNE LISTE?

Kritike ideje transnacionalne liste uglavnom su dolazile iz redova desnog centra i konzervativaca. Jean-Luc Dehaene, bivši belgijski premijer i potpredsjednik Europske konvencije, opisao je prijedlog transnacionalne izborne jedinice kao „lošu dobru ideju“. Pritom, kritičari navode razne argumente koji bi takvom opisu mogli pružiti određeni legitimitet.

Najprije, jedan takav argument inspiraciju crpi iz postojećih uređenja izbornog procesa postojećih federalnih država. Naime, izborna jedinica koja obuhvaća cijelo područje zemlje jednostavno ne postoji u tradicionalno saveznim državama, poput Njemačke ili SAD-a, niti u velikim zemljama poput Rusije, Brazila ili Indije. U svakom slučaju, takva jedinica ne vrijedi za parlamentarne izbore, i to, kritičari smatraju, iz dobrih razloga. Temeljna funkcija zastupnika u parlamentu leži u zastupanju i interakciji sa svojim biračima. Izvršna vlast bi prije svega trebala vladati i ako zastupaju, oni uvijek predstavljaju cijelu zemlju, a ne pojedinačnu izbornu jedinicu. Kritičari tvrde da ako bi se uvela izborna jedinica za EU, imalo bi više smisla upotrijebiti ju kako bi se izravno izabralo predsjednika Europske komisije, a ne zastupnike Europskog parlamenta. Na taj način osigurala bi se zastuplje-

nost istinski zajedničkih interesa članica Europske unije.

Druga linija kritika naglašava trenutnu neusklađenost u organizaciji europskih izbora na razini država članica. Osim nekoliko općih smjernica, značajne su razlike između država članica u procesu izbora njihovih zastupnika. Primjerice, talijanski primjer može samo biti kandidat na europskim izborima od 25 godina starosti, dok u Belgiji prag iznosi 21, a u Nizozemskoj 18 godina. Također, postoje razlike između, na primjer, samog načina glasovanja, izbornih pravila i načina financiranja izbornih kampanja. Kritičari transnacionalnih lista smatraju kako bi uvođenje paneuropske izborne jedinice samo pogoršalo taj problem. Sve dok države članice ne usklade izborna pravila, upotreba jedne izborne jedinice s transnacionalnom listom nije poželjna.

Također, transnacionalna izborna jedinica mogla bi dodatno poremetiti već poljuljano ravnotežu u zastupljenosti država članica u Parlamentu, i to u korist većih članica EU. Razlog za to je očit, kandidati ili kandidatkinje iz većih zemalja puno bi lakše maksimizirali svoj broj glasova. Stoga, postavlja se pitanje kako izbjeći da na transnacionalnim listama, na primjer, samo njemački ili francuski kandidati budu birani samo zato što dolaze iz većih zemalja.

Nadalje, Gunnar Hökmark, švedski delegat EPP-a u Europskom parlamentu, izvodi donekle radikalnije zaključke o im-

plikacijama uspostave transnacionalnih lista na razini EU-a. On smatra kako je ideja o transnacionalnim listama, gdje se zastupnici, smatra Hökmark, biraju bez tradicionalnih izbornih jedinica i bez odgovornosti, u samom temelju neeuropska i nedemokratska. U trenucima povećanog jaza između glasača i političkih predstavnika, bilo bi pogrešno dodatno ga proširiti uvođenjem transnacionalne liste. Uklanjanje izbornih jedinica u korist europskih političkih stranaka oslabila bi vezu između članica i njihovih biračkih tijela. Također, to uvodi mogućnost da Parlament sadrži zastupnike bez lokalne potpore. Time se stvara udaljena i centralizirana unija, a ne ona proširene demokracije i političke odgovornosti. Isto tako, transnacionalne liste, smatra Hökmark, pojačale bi političku poziciju sve brojnijih populista i euroskeptika tako što bi stvorila izbornu jedinicu „bez odgovornosti“ i otvorila put političkim elitama za preuzimanje europskog projekta.

SPITZENKANDIDATEN

Na već spomenutom glasovanju o sastavu Europskog parlamenta u Strasbourgu većina je odobrila predložene izmjene i dopune Sporazuma o odnosima Parlamenta i Komisije o "Spitzenkandidatenu", prema kojem će kandidatkinja političke skupine koja će imati više zastupnika u Parlamentu u sljedećem saboru biti imenovana predsjednikom Komisije. Predložene izmjene omogućiti će članovima Komisije da se kandidiraju na izborima za Europ-

ski parlament i da ih europske političke stranke određuju kao Spitzenkandidatene za predsjedništvo Komisijom.

Koliko god su EPP i njihovi politički partneri bili glasni u odbijanju ideje transnacionalne liste, gotovo jednako toliko su bili glasni u podršci Spitzenkandidaten („vodeći kandidat“) sustava. Predsjednik EPP-a Manfred Weber obratio se predsjedniku Francuske Macronu, tvrdeći kako je princip Spitzenkandidatena istinski osigurač euoropeizacije i demokratizacije europskog projekta.

U prošlosti, čelnika Komisije birali su čelnici europskih vlada, posebno onih koji vode najveće države članice. Premda je EPP izgubio mjesta na izborima za Europski parlament 2014. godine, oni su i dalje izlazili kao najveća skupina. Kao posljedica toga, većina u Parlamentu okupila se iza „vodećeg kandidata“ EPP-a Jean-Claudea Junckera kao čovjeka koji je vodio Europsku komisiju. Lisabonski ugovor, međutim, odredio je da bi države članice trebale uzeti u obzir rezultat parlamentarnih izbora prilikom imenovanja kandidata. Parlament formalno ne može predložiti kandidata za predsjednika Komisije, ali ima ovlasti da ga odobri ili odbije. U pisanoj izjavi zastupnici Europskog parlamenta podsjetili su čelnike EU-a da kandidata za predsjednika Komisije treba odobriti parlamentarna većina. Prethodno navedeni Sporazum bi rekao da članovi Komisije mogu stajati kao vodeći kandidat, ali da ne smiju koristiti „ljudske ili materijalne resurse

povjerenstva za aktivnosti povezane s izbornom kampanjom“. Europski zastupnici također su rekli kako će ovako „politički legitimitet Komisije biti dodatno ojačan, pogotovo ako se više izabranih zastupnika Europskog parlamenta nominira za članove Komisije“.

Spitzenkandidaten sustav branio je španjolski zastupnik Esteban Gonzalez Pons (EPP): „Ne možete biti prijatelj Europe i onda biti protiv europske demokracije“. Pritom, pozvao se na komentare Junckera koji su isticali da postoji „velika opasnost“ da čelnici vlada ne poštuju proces vodećeg kandidata. Weber je pak napomenuo da Junckerov nasljednik mora biti „izabran, a ne selektiran iza za-

tvorenih vrata“, pri čemu vidi priliku za povećanu transparentnost pri izabiranju čelnika Komisije. Pritom, neki zastupnici izazivaju mišljenje da je način izbora njihovih glavnih kandidata udaljen od građana. 2014. godine Juncker je izabran za kandidata EPP-a glasovanjem na kongresu stranke, koji se sastoji od delegata stranaka koje su članice EPP-a i drugih povezanih skupina. Stavove Zelenih/ESS-a u vezi Spitzenkandidatena izrazio je Lamberts: „Drago nam je što smo osigurali nastavak Spitzenkandidaten procesa, koji će pomoći predstojećim izborima osiguravanjem barem nekog europskog fokusa.“

Tekst: **Tomislav Cik**

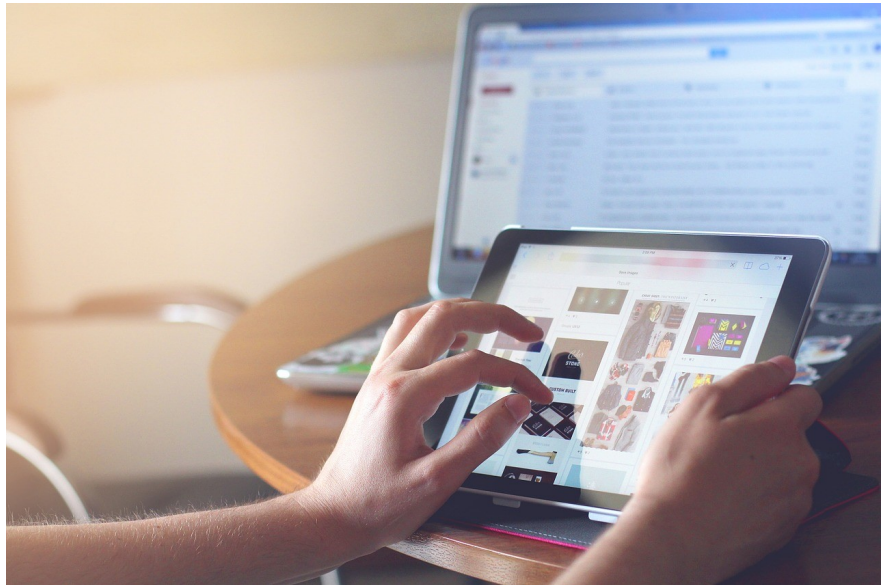
Online kupovina bez granica: zaustavljanje geoblokiranja i preusmjeravanja stranica

U skladu s novim pravilima, potrošači će moći odabrati s koje internetske stranice žele kupovati robu ili usluge, a da ih se pritom ne blokira ili automatski preusmjeri na drugu internetsku stranicu na temelju države iz koje dolaze, boravišta ili trenutne lokacije.

Internet je sredstvo koje velikom broju ljudi diljem svijeta omogućava slobodan pristup ogromnom tržištu roba i usluga. Ipak, geografske granice, koje su češće tema stvarnog nego online svijeta, javljaju se kao prepreka iskorištavanju punog potencijala koje digitalno tržište danas nudi, kako pojedincima tako i tvrtkama. Koncept jedinstvenog digitalnog tržišta zamišljen je na način da u jednakoj mjeri koristi i proizvođačima, odnosno trgovcima, ali i korisnicima (potrošačima).

Jedna od prepreka razvoju strategije za takvo tržište je geografsko blokiranje, praksa kojom tvrtke zabranjuju pristup svojim web stranicama potrošačima na temelju njihove lokacije. Geografsko filtriranje, pojam usko vezan za blokiranje, odnosi se pak na preusmjeravanje kupaca na lokalne web stranice čiji se sadržaj, ponuda i cijena uvelike razlikuju od onih na izvornoj stranici.

U širem smislu, geografsko blokiranje obuhvaća sve prakse kojima se potrošač tretira drugačije temeljem nacionalnosti, mjesta prebivališta ili trenutne lokacije, pa samim time nije u skladu niti s Europskom idejom jedinstvenog (digitalnog) tržišta.

Geografsko blokiranje je praksa prisutna diljem EU, kojom se na temelju nacionalnosti, mjesta prebivališta ili mjesta poslovanja diskriminiraju potrošači. Ovisno o navedenim karakteristikama kupaca, ograničava se ili zabranjuje pristup pojedinih uslugama i dobrima, stoga su korisnici prisiljeni pristati na drugačije i nepovoljnije uvjete kupnje, ukoliko se uopće na nju odluče. Najčešći primjeri ograničenja odnose se na sprječavanje pojedinaca od kupovine fizičkih dobara u drugoj državi članici (čak i ako su spremni proizvod preuzeti u zemlji trgovca), zatim sprječavanje kupovine elektronički isporučениh usluga ili ograničenje pristupa online sadržaju, te naplata prema cijeni drugačijoj od one

koju plaćaju domaći potrošači.

Problem geografskog blokiranja postaje ozbiljniji uzmemo li u obzir činjenicu da je upravo online trgovina omiljena aktivnost korisnika interneta. Unatoč preprekama, gotovo 60% korisnika u 2017. godini kupovalo je putem interneta unutar EU. S druge strane, istraživanjem koje je provela Europska komisija otkriveno je kako tek 37% kupnji iz drugih zemalja EU završava uspješno.

KRAJ GEO-BLOKIRANJA: KORAK PREMA JEDINSTVENOM DIGITALNOM TRŽIŠTU

U veljači 2018. Europska je komisija zajedno s Vijećem i Europskim parlamentom postigla politički sporazum o ukidanju geografskog blokiranja. Ova

regulacija predstavlja korak prema ostvarivanju uistinu jedinstvenog digitalnog tržišta - neovisno o geografskoj lokaciji korisnika usluge.

Budući da postoje slučajevi u kojima trgovci imaju opravdane razloge zašto ne žele poslovati preko granica, važno je istaknuti kako im nova regulacija i dalje ostavlja slobodu postavljanja različitih općih uvjeta i cijena, te ciljanje određenih skupina kupaca na određenom teritoriju. Njome su zabranjeni isključivo diskriminatorni oblici geografskog blokiranja – oni kod kojih se na umjetan način segmentira tržište s ciljem povećanja profita trgovca na štetu stranih potrošača.

Nedostatak regulacije odnosi se na usluge koje njome nisu obuhvaćene – one povezane sa sadržajem zaštićenim autorskim pravima, uključujući e-knjige, kompjutorske igre, servise za streaming, kao i audiovizualni sadržaji, usluge prijevoza te usluge i servisi poput Netflix. Mnoge organizacije za zaštitu prava potrošača kritizirale su odredbu upravo zbog izostavljanja navedenih usluga iz zabrane geo-blokiranja.

HRVATSKA I NETFLIX

Diskriminacija na online tržištu jedan je od glavnih uzroka slabijeg sudjelovanja hrvatskih potrošača u online kupovini, barem u odnosu na europski prosjek. Ukidanje barijera trebalo bi rezultirati povećanom online kupovinom te većim izborom robe za potrošače. Iako nova odredba zabrane geo-

blokiranja donosi veliku promjenu za potrošače, mnogo je problema njome ostalo netaknuto.

Zanimljiv primjer usluge izostavljene novom odredbom je već spomenuti servis - Netflix. Ovu globalno prepoznatu kompaniju specijaliziranu za pružanje usluga gledanja filmova i TV serija nova regulacija uspjela je zaobići. Početkom 2016. godine Netflix svoje usluge počinje nuditi i u Hrvatskoj, no pitanje koje ostaje otvoreno je isplati li se te usluge koristiti. Naime, u trenutku lansiranja u Hrvatskoj je bilo dostupno tek 12% ukupnog sadržaja Netflix, a trenutno je situacija tek neznatno povoljnija. Razlog tomu je upravo praksa geo-blokiranja. Hrvatski korisnici usluga Netflix, dakle, plaćaju puni iznosi pretplate za poprilično ograničen sadržaj kojem mogu pristupiti. Uz ograničenu ponudu, poseban problem predstavljaju i zastarjeli sadržaji – zbog raznih regulacija, planova emitiranja i autorskih prava, na Netflixu je go-

tovo nemoguće gledati nove epizode serija. U širem smislu problem predstavlja i kvaliteta veze za Internet, koja (osim u slučajevima većih gradova) nije dostatna za iskorištavanje punog potencijala ove, ali drugih usluga. Nacionalnost, mjesto prebivanja ili mjesto poslovanja nisu prepreka za kupovinu u stvarnom svijetu, stoga ne bi trebali biti niti u virtualnom. Nova regulacija svakako će povoljno utjecati na e-trgovinu donoseći korist i mogućnost potrošačima i poduzetnicima da iskoriste puni potencijal rastućeg online tržišta.

Ipak, s obzirom na složenost problema prakse geografskog blokiranja, kao i sadržaja koji uredbom nisu obuhvaćeni, nova regulacija predstavlja tek prvi korak prema krajnjem cilju – stvaranju uistinu jedinstvenog digitalnog tržišta. Europska unija obvezala se u periodu do 2020. razmotriti uklanjanje navedena izuzeća.

Tekst: **Ivona Zec**

Zeleni/ESS: Nova regulacija ne uspijeva spriječiti geoblokiranje

Europski parlament glasovao je 6. veljače o ishodu trijaloga na temu geoblokiranja. Iako nova uredba uvodi neke nove granice, isključujući videozapise, glazbu, e-knjige i online igre, konačna regulacija je daleko od kraja geoblokiranja.

Izvjestiteljica u sjeni iz redova Zelenih/ESS-a **Julia Reda** komentira:

"Isključivanjem sadržaja u kojem većina potrošača doživljava geoblokiranje, ova uredba ne uspijeva spriječiti ono što joj stoji u imenu, odnosno geo-blokiranje. Videozapisi, glazba, e-knjige i online igre su usluge u kojima se ljudi najčešće plaše da će im se na ekranu pojaviti pogreška 'nije dostupna u vašoj zemlji'. Frustrirajuće je da su zemlje članice odbile dopustiti da se navedene usluge uključe u ovu uredbu. To ne samo da zatvara oči pred svakodnevnim iskustvom on-line potrošača, nego također ignorira položaj Europskog parlamenta dogovoren prošle godine.

"Iako je to propuštena prilika, u posljednjem dogovoru ipak ima i pozitivnih strana za potrošače. Online kupci će moći pristupiti nižim cijenama ponuda iz drugih zemalja članica, što pomaže postizanju određene pravednosti unutar jedinstvenog digitalnog tržišta."

Pozadina

Pozitivni elementi konačnog dogovora uključuju:

- Web stranicama e-trgovina više neće biti dopušteno prisilno preus-

mjeriti potrošače na određenu nacionalnu stranicu.

- Cijene se ne mogu razlikovati ovisno o tome iz koje zemlje korisnik naručuje. Na primjer, ako

netko iznajmljuje automobil za vožnju iz Njemačke u Sloveniju, cijena mora biti jednaka neovisno iz koje zemlje je usluga naručena, Njemačke ili Slovenije.

Europski laboratorij ideja uskoro započinje u Bruxellesu

Cilj Europskog laboratorija ideja je spajanje donositelja promjena iz cijele Europe – aktivista, udruga civilnog društva, pokreta građana, zelenih poduzetnika i inovatora koji dolaze iz različitih okruženja, ali dijele zajednički cilj: unijeti pozitivne promjene u društvo.

Želja je Zelenih da poštujući uloge udruga civilnog društva, aktivista i političara, jačamo međusobno povjerenje i povećavamo kolektivnu sposobnost da usvajamo teme od zajedničkog interesa. Ove godine, usredotočit ćemo se na 5 tematskih cjelina: demokracija, uključivo društvo, životni okoliš, digitalno društvo te gospodarstvo i globalizacija. Europski laboratorij ideja platforma je za umrežavanje, prilika za međusobno poučavanje, razmjenu ideja, definiranje zajedničkih izazova, osvrt na pozitivne alternative i pronalazak najboljih načina za ostvarenje promjena koje želimo vidjeti u društvu. Nastavljajući uspješne prakse s prvog Europskog laboratorija ideja održanog u veljači 2017. i

regionalnog Europskog laboratorija ideja održanog u Dublinu u listopadu 2017., s ponosom vas pozivamo na sljedeći Europski laboratorij ideja koji će se održati od 1. do 3. ožujka 2018. godine u Bruxellesu.

Zbog velikog broja primljenih zahtjeva za sudjelovanje, registracije za ovaj događaj su zatvorene. Hvala vam na razumijevanju i svakako pratite novosti vezane uz sljedeća izdanja Europskog laboratorija ideja.

Ciljevi Europskog laboratorija ideja su: stvoriti platformu gdje donositelji promjena i Zeleni iz cijele Europe mogu sudjelovati u profesionalno organiziranoj razmjeni ideja, iskustava i znanja u unutar neutralnog prostora; ko-

lektivno promišljati o specifičnim temama i provesti vikend u inspirativnoj atmosferi; omogućiti umrežavanje i stvaranje trajnih veza među sudionicima koje će obogatiti lokalne, nacionalne i europske politike, i ako je moguće, omogućiti sudionicima da osmisle i surađuju na zajedničkim kampanjama.

Osnovna načela Europskog laboratorija ideja uključuju:

Učiniti događaj maksimalno participativnim; beskrajne panel rasprave zamijeniti prostorom za zajedničko promišljanje; omogućiti što više prostora samim donositeljima promjena. Zeleni su ovdje da slušaju, dijele i razmatraju ideje!

VIJESTI IZ EUROPSKOG PARLAMENTA

SUSTAV TRGOVANJA EMISIJAMA

Rasprava: 5. veljače, Glasovanje: 6. veljače

Zastupnici Europskog parlamenta su na sjednici glasovali o ishodu trijaloga po pitanju sustava trgovanja emisijama. Sustav koji se smatra ključnom klimatskom politikom EU-a do sada nije uspio ostvariti značajnije rezultate. Prihvaćene izmjene će rezultirati povećanjem cijene naknada za ugljen, no nažalost neće biti dovoljne za smanjivanje emisija u mjeri kojoj je potrebno da bi se ostvarili ciljevi propisani Pariškim sporazumom.

Zemlje članice sada imaju obvezu izraditi nacionalne politike za povećanje cijene ugljika, primjerice uvođenjem nacionalnih minimalnih cijena koje se kreću iznad trenutne cijene ETS-a. Iako su sadašnja pravila ograničila ambicije država članica, nacionalne vlade sada mogu zatvoriti postrojenja za ugljen bez prijenosa CO₂ u druge sektore", rekao je Green MEP Bas Eickhout.

GLIFOSAT: NOVI ODBOR ZA PRAĆENJE PROCESA AUTORIZACIJE PESTICIDA

Glasovanje: 6. veljače

Nakon odobrenja predsjednika političkih grupa u Europskom parlamentu u siječnju, Parlament

je glasovao za stvaranje specijalnog odbora za analizu i procjenu postupka autorizacije pesticida. Kroz ovaj odbor će Klub zastupnika Zelenih/ESS-a će nastojati analizirati propuste u procesu koju su doveli do obnove odobrenja glifosata. Zaštita javnog zdravlja i okoliša mora imati prednost pred svim ostalim, a to zahtijeva potpunu neovisnost znanstvenog rada.

Sljedeći koraci: Klub zastupnika Zelenih/ESS-a će imati u odboru dva člana i dva zamjenska člana. Konstituirajuća sjednica se očekuje u ožujku, a odbor će se sastajati čitavu godinu.

GEO-BLOKIRANJE: POTROŠAČI ĆE SE JOŠ UVIJEK SUOČAVATI S "OVAJ VIDEO NIJE DOSTUPAN U VAŠOJ ZEMLJI"

Rasprava: 5. veljače; Glasovanje: 6. veljače

Europski parlament je velikom većinom (557 glasova za, 89 protiv, 33 suzdržana) usvojio isod trijaloga na temu geo-blokiranja – što je razočaranje, s obzirom da su mnogi od dobrih prijedloga Europskog parlamenta uklonjeni. Iako nova uredba uvodi neke nove granice koje isključuju videozapise, glazbu, e-knjige i online igre, u konačnici ona ne uspijeva privesti kraju geo-blokiranje, s pozitivne strane, web stranicama e-trgovina više

Zeleni | ESS
u Europskom parlamentu

neće biti dopušteno prisilno presmjeravanje ljudi na određenu nacionalnu adresu i cijene neće smjeti biti drugačije s obzirom na zemlju iz koje je rađen zahtjev za narudžbom.

POSJET HRVATSKOG PREMIJERA U OKVIRU RASPRAVE ZA BUDUĆNOST EUROPE

Rasprava: 6. veljače

Europski parlament je nastavio svoju seriju rasprava s europskim čelnicima na temu budućnosti Europe s posjetom predjedniku Vlade RH Andrejem Plenkovićem. Supredsjednica Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a, Ska Keller, je putem svog govora upozorila na problem širenja socijalne nejednakosti te zabrinjavajućih projekata koji štete okolišu.

NULTA TOLERANCIJA ZA SAKAĆENJE ŽENSKIH SPOLNIH ORGANA

Rasprava: 6. veljače, Glasovanje: 7. veljače

Europski Parlament je usvojio 7. Veljače rezoluciju kojom poziva na hitan prestanak sakaćenja ženskih spolnih organa (FGM). FGM pogađa 500 000 žena i djevojčica u Europi, a na godišnj

razini rizik od ove užasne pojave prijeti oko 180 000 mladih djevojaka. Ova šokantna i neprihvatljiva situacija mora se zasustaviti što prije.

SASTAV EUROPSKOG PARLAMENTA I TRANSNACIONALNE LISTE

Rasprava i glasovanje: 7. veljače

Europski parlament je usvojio dva izvješća koja će imati izravan utjecaj na predstojeće europske izbore. Prvo izvješće, o sastavu Parlamenta, usvojeno 23. siječnja na Odboru za ustavna pitanja omogućilo je preraspodjelu 73 mjesta otvorena ishodom Brexita na preostalih 27 država članica, na buduće države članice (19) te na transnacionalne liste (27, manje od 50 predloženi od strane Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a). Za Klub zastupnika Zelenih/ESS-a, uključivanje transnacionalnih lista je bila "red line", no njihov je prijedlog odbijen. Drugim izvješćem se ponovno potvrđuje procedura za Spitzenkandidate na europskim izborima. Sada kada je Parlament usvojio ova izvješća, Vijeće bi trebalo jednoglasno podržati poziciju Parlamenta. Nakon toga će Parlament dati svoj pristanak na odluku.

MEĐUNARODNA KAMPANJA ZA UKIDANJE NUKLEARNOG ORUŽJA (ICAN) U PARLAMENTU

Rasprava: 7. veljače

Predstavnik Međunarodne kampanje za ukidanje nuklearnog oružja (ICAN) s eobratio Parlamentu tijekom njegova zasjedanja. Ova organizacija koja je prošle godine dobila i Nobelovu nagradu za mir, skrenula je pažnju na povećanu prijetnju od upotrebe nuklearnog oružja. Pozvali su ovim putem zastupnike Europskog parlamenta na potpisivanje i ratifikaciju sporazuma o zabrani nuklearnog oružja usvojenog prošle godine.

RUMUNJSKA: KOMISIJA MORA IMATI AKTIVNU ULOGU U PODRŠCI VLADAVINE PRAVA

Rasprava: 7. veljače

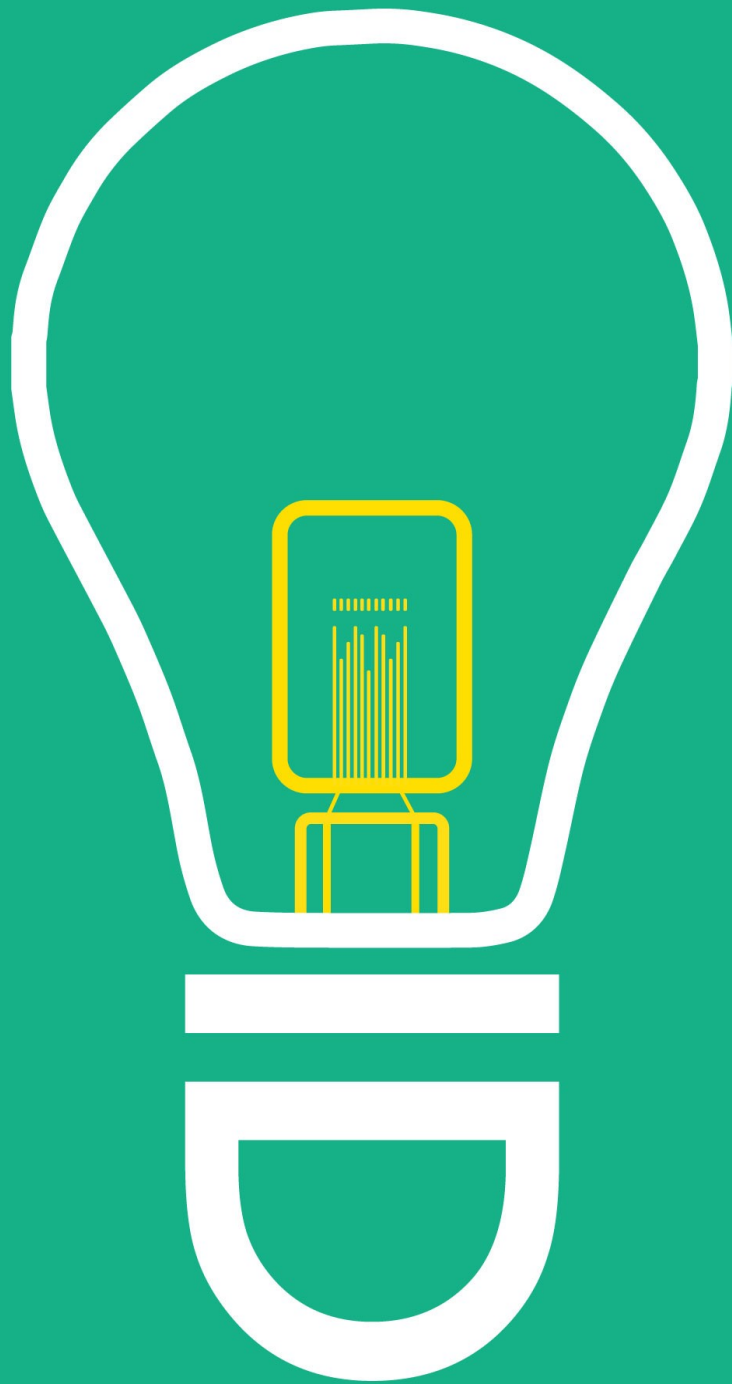
Parlament je poslušao izjave Vijeća i Komisije o prijetnjama vladavini prava koje je proizazvala rumunjska reforma pravosudnog sustava. U prosincu je Klub zastupnika Zelenih/ESS-a pisao potpredsjedniku Komisije Timmermansu izražavajući zabrinutost zbog predloženih promjena pravosudnog sustava u Rumunjskoj.

POSEBNI ODBOR ZA POREZ: MORAMO OSIGURATI DA NAPON POREZNOG PRAVOSUĐA NE BUDE IZGUBLJEN

Odluka na konferenciji predsjednika, 8. veljače

Predsjednici političkih skupina u Europskom parlamentu su odobrili osnivanje posebnog odbora za porez na Konferenciji predsjednika koja se održala 8. veljače. Postoji jasno nedovršen posao kada govorimo o poreznom pravosuđu. Moramo istražiti nove porezne skandale – kao što su Paradise Papers – te osigurati da Europska komisija i države članice provode preporuke Europskog parlamenta i nalaze iz istraživanja Panama Papersa (PANA).

Sljedeći koraci: Na mini plenarnoj sjednici koja će se održati u Bruxellesu 28. Veljače – 1. Ožujka će se glasovati o ovoj temi. Očekuje se da će Odbor djelovati od ožujka do kraja trenutnog mandata.

EUROPEAN IDEAS LAB

GREENS MEET CHANGEMAKERS
BRUSSELS, 1-3 MARCH 2018